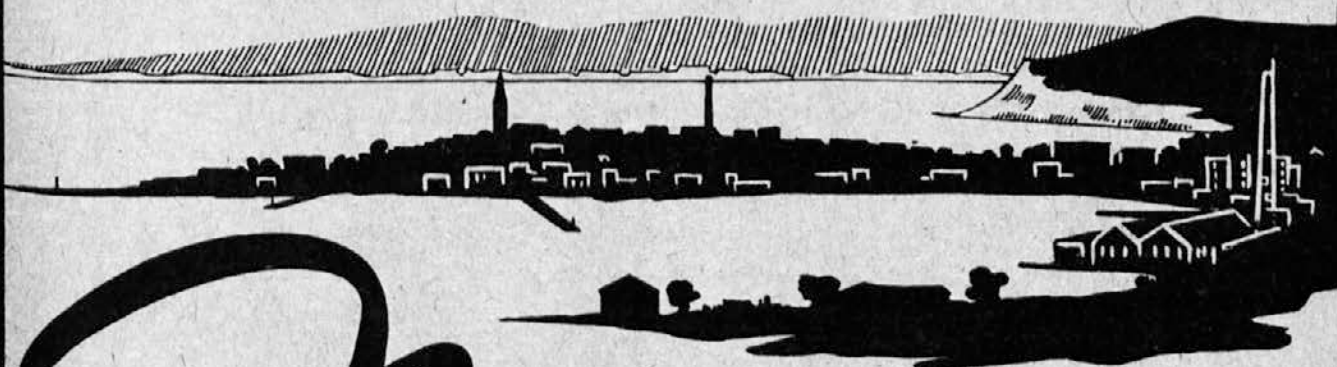

INTERNA IZDAJA

Naš glas

LETNIK III

ŠT. 3

GLASILO KOLEKTIVA DELAMARIS IZOLA

VSEBINA:

Slavko DEMŠAR: Za Dan borcev ob 20. obletnici	1
Iz pisarne DS: Delavski svet je sklenil	3
Iz pisarne DS: S sej upravnega odbora /	4
Tomaž PAVLETIČ: Nagrajevanje ob novih pogojih	7
Andrej STRES: Delo novoizvoljenega tovarniškega komiteja	8
Andrej STRES: Novo vodstvo sindikalne podružnice	9
Avgust BREZAVŠČEK: Občinski ljudski odbor je zasedal	10
Miro BANOVAČ: Korak naprej v razvoju delavskega samoupravljanja	11
A. B.: Lojze Brezavšček in Viljem Bordon — novatorja	12
Miro BANOVAČ: Komisija za družbeni standard je opravila težko nalogo	13
Alojz HUDALES: Prekajevanje rib:	15
Avgust BREZAVŠČEK: Ribolov včeraj in danes	17
Avgust BREZAVŠČEK: Novi politični kadri	18
Slavko JAKŠA: V Beli krajini je izaropotalo	19
A. B.: Naši odlikovanci	21
Miro BANOVAČ: Vprašanja in odgovori	21
Miro BANOVAČ: Disciplinski organi poročajo	22
Personalne vesti	23
Urednikova beseda	24
Nagradna knjižanka je natisnjena na ovitku	

Za Dan borcev ob 20. obletnici

V zgodovini človeštva je več resnično revolucionarnih in naprednih obletnic, ki so se nekako same po sebi vtisnile v ljudsko dušo. Skozi stoletja se prenaša spomin nanje iz roda v rod, postale so prav zaradi svoje napredne vsebine po miru, svobodi in boljšem življenju hrepenečega ljudstva last vseh narodov.

Mislím, da je povsem pravilno, da proslavljamo v FLRJ 4. julij kot Dan borcev, kot spomin na vse tiste tovariše in tovarišice, ki so darovali svoja življenja za domovino, spomin na vse tiste, ki so preživeli grozotne dni druge svetovne vojne kot udeleženci v naši ljudski revoluciji ali pa kot zaporniki po raznih italijanskih zaporih in zloglasnih taboriščih, kot so Rab, Gonars Dachau itd.

Leta 1941 takoj po zlomu stare Jugoslavije in vdoru fašističnih in nacističnih tolp je Centralni komite KP Jugoslavije pozval vse napredne sile, naj se enotno združijo v oborožen odpor proti fašističnim okupatorjem. V Sloveniji je bila že v aprilu 1941 osnovana OF. V naslednjih nekaj mesecih pa so se pojavili prvi partizani, ki so napadali sovražnika takorekoč z golimi rokami in kasneje z njegovim lastnim orožjem. Iz prvih partizanskih enot so nastale kasneje čete, bataljoni, brigade, divizije in končno naša slavna JA, ki je z ogromnimi žrtvami pregnala iz porušene in okrvavljene domovine okupatorje ter domače izdajalce, četnike, ustaške klavce, slovenske domobrance in podobno drhal.

Upreti se v tem času najmočnejši in najmodernejši vojaški sili sveta takorekoč bos in gol, z maloštevilno vojsko, ki je šele nastajala in se gradila in ki je z najprimitivnejšim orožjem naskakovala tanke ter ostale moderno oborožene sovragove enote, da bi se polastila orožja, ker ga drugje ni mogla dobiti in ne vzeti, kaj ni to dejanje, ki spada za vse čase med najsvetlejšje strani človekove zgodovine.

Tako silne moralne moči, tako neuničljive revolucionarne zavesti ni v tem obdobju manifestiral noben drugi narod v Evropi in ne na ostalih kontinentih sveta. In noben drugi narod na svetu ni dajal tako ogromnih žrtev in prenašal takih silnih naporov za svojo osvoboditev in za osvoboditev drugih narodov kot prav narodi Jugoslavije.

Mussolini, ki je 22 let gradil oborožene sile fašizma, za katere je iz trpečega italijan-

skega naroda iztisnil silne milijarde — nemški fašizem, ki mu je poleg lastne gigantske industrije stala na razpolago še večina industrije iz ostale Evrope, nista mogla spraviti na kolena ponosnega, 16-milijonskega naroda Jugoslavije, ne uteči številnim porazom, ki so jim jih zadajale številčno šibkejše in nezadostno oborožene partizanske enote.

Sovražnik je hotel večkrat popolnoma uničiti in zatreti našo borbo in borce. Te sovragove akcije smo partizani imenovali »hajke«, v vojaškem jeziku pa se jim pravi ofenzive. V teh ofenzivah je sovražnik s pomočjo domačih izdajalcev obkrožil v več obročih partizanske enote in ob pomoči topovskih, letalskih in oklepni enot začel z vso silo sejati smrt med sestradane in ranjene partizane.

Ustavimo se pri peti sovražni ofenzivi v planinah in soteskah Bosne.

Dva meseca je trajala ta neenaka borba, saj je bilo razmerje sovražnika proti nam 120.000 proti 20.000. Toda s tako številčno premočjo sovražnik ni bil zadovoljen.

Izpopolnil je topniško oborožitev, opremil ofenzivno nastopanje s številnimi oklepnimi vozili in s celimi letalskimi eskadrilami. Mimo tega je dovolil enotam pred ofenzivo temeljit počitek ter ni skoparil z obljubljanjem nagrad, da bi dosegel pri vojaki pravobojno razpoloženje.

Kar pa zadeva našo oborožitev, je bil videti partizan, v primerjavi z vojakom kakke SS divizije, kakor z vilami oborožen srednjeveški kmet nasproti oklepemu konjeniku z mušketo v rokah. Ostala oprema je bila iztrošena, kajti pravkar je bila končana četrta ofenziva.

Veliko borcev je bilo strganih in bosih, brigade je trla strahovita lakota, vsak dan silneje pa sta pustošila med našimi enotami tifus in smrtna utrujenost po neskončnih pohodih. O kakršnemkoli počitku sploh ni bilo govora.

Razen tega so bile tu cele kolone ranjenec in bolnikov iz prejšnjih bitk. Samo ranjencev je bilo 4000.

Borci so začeli pobijati konje. Ob poteh so šklepetala konjska okostja, oglodana do poslednjega koščka mesa. Kuriti ni mogoče. Ogenj in dim sta tarči za sovražnikove topove.

Borci jedo pičle koščke surovega konjskega mesa, jedo travo, zelišča in koreninice.

Vsak juriš, vsaka zaseda zmanjša število živih. Tisti, ki prežive, pokopljejo mrtve in gredo dalje. Število ranjencev raste... težke, skupne rane zna prizadeti sovražnik. Ni bilo toplih postelj za ranjence, ne zdravil, injekcij in povojev.

Zdravniki so operirali tudi na gozdnih jashah pod milim nebom, brez pravega kirurškega noža, z navadnim nožem žagajo roke in noge brez transfuzij, zdravijo zastarele vnete rane z zdravili, ki jih daje gozd. Bolničarke pobirajo ranjence izpred sovražnikovih bunkerjev in jih med točo krogel nosijo na varno. Zaščitni bataljoni krvave in tudi izkrvave na položajih, ko branijo ranjence.

Več kot 4000 ranjencev je v nevarnosti, da jih zajame in pobije sovražnik. Številka je začarana. Noče in noče se zmanjšati. Vsaka bitka pogloblja grozljivo rano na ljudskem telesu, a brigade ne odnehajo. Gredo s to pošastno rano na srcu preko naraslih rek, prebijajo se skozi soteske, skozi trpljenje in glad. Ta rana je del njih samih. Teh 4000 ranjencev je velika bolečina tovariša TITA in večna in ponosna zakletev poslednjega borca. Nosijo jih na ramah, na puškah, spravljajo jih čez vrtoglave skalnate previse in prepade, čez bobneče valove rek. Dajajo jim najboljše, kar imajo. Zadnjo drobtinico kruha, zadnjo neoglodano konjsko kost, poslednjo krpo.

Mraz je, glad, trpljenje, smrtna utrujenost, juriši in rane... in tifus, tifus.

Uši gomaze in sesajo še tisto poslednjo kapljo krvi, ki je ni izsesal fašist, četnik ali

Ob 20. obletnici vstaje naših narodov še spomin na slavne dni v svobodo zoreče slovenske mladine na Primorskem: tov. Olga in Ljubka na gornji podobi, ki je bila posneta julija 1944, sta bili članici Okrožnega odbora mladine za Idrijsko (pozneje za sev. Primorsko)

krvavi rabelj Paveliča. Toda brigade gredo naprej razredčene, cilju naproti. Ne ustavi jih lakota, ne stre jih tifus, ne ubije jih smrtnosna izmučenost.

Sredi nekega dneva so nemška letala zaslula z bombami in rafali kolono vrhovnega štaba. TITO je bil ranjen. Ni izgubil zavesti, temveč je hladnokrvno poveljeval dalje. Bombe so takrat ubile vodjo angleške misije kapetana Stuarta.

Neki člani angleške misije so v tem peklu rekli Titu, naj se preda. Tito se je nasmehnil in dejal: »Vprašajte proletarce.«

In proletarci so odgovorili tako, da so molče šli v nove juriše ter utrli kolonom za seboj pot naprej. Kljub vsemu so izmučeni in lačni borci proletarskih in drugih udarnih brigad v juriših, kakršnih ne pozna zgodovina, predrli vse fašistične obroče. Sovražna ofenziva ne le, da ni izpolnila svojega namena — uničenja centra partizanskih sil in vrhovnega štaba, temveč se je spremenila v eno izmed sil osi v drugi svetovni vojni. Mi pa smo si po končani ofenzivi s krvjo priborili velik ugled tudi v tujini, saj so preživeli člani angleške misije poročali svojim, da imajo v naši armadi armado upornega ljudstva in velikega zavznika.

Spomin na dobo naše revolucije oživlja pot po prepadih in gorskih strminah, pot po grozečih valovih okrvavljenih rek, tipanja za odtisi stopinj v nočni temi, jok brez solza in krik brez glasu.

Znova se zadira v srce blazni smeh tifusnih bolnikov, ki blédejo o belem kruhu, utrne se spomin na dva moža, od katerih je eden izgubil nogo, drugi pa oslepel. Slep je zavihtel hromega tovariša na rame in ta je potem obema kazal pot.

Ob poti se zrušita dva borca. Zdaj sta privlekla iz žepa pest žita in si delita: »Eno zrno tebi, eno meni«...

Spominjamo se na brezmejno tovarštvo in iskrenost, ki sta bili osnova med našimi borci in ju tudi sedaj ne smemo zametavati.

Pred oči nam stopajo otroci z materami v gorečih hišah, ki so jih zažgali fašisti. Vidimo žive okostnjake iz nemških taborišč, odrasle ljudi, ki tehtajo nekaj nad 30 kg.

Vsega tega se spominjamo borci NOV ob svojem dnevu. Spominjamo se težkih, a vendar lepih dni in znamo ceniti svobodno domovino in naj uporabimo besede Lenina, ki pravi, da ima oblast ljudstva, ko pride na krmilo, tisoč napak, pa je kljub temu tisočkrat boljša od vseh oblasti, kar jih je kdaj obstajalo na svetu. Oblast smo pri nas mi vsi in mi se moramo sami boriti za boljše življenje, za socializem.

To naj bo tudi v spomin, zakletev in zahvalo 1.700.000 žrtvam najboljših sinov in hčera naše domovine, ki so žrtvovali svoja življenja za našo lepšo bodočnost.

Slavko DEMŠAR

Delavski svet je sklenil

Na 19. seji je delavski svet najprej izvolil nov upravni odbor, o čemer smo poročali že v prejšnji številki »Našega glasu«, potem pa je odobril službeno potovanje komercialnega direktorja tovariša Lojzeta Lesjaka v Avstrijo.

Komisija za investicije je poročala, da pri izdelovanju pločevinaste embalaže nastaja ozko grlo pri gumiranju dnov okroglega formata na avtomatski gumirki »Cevolani«; spričo povečanja proizvodnje okroglih formatov je nastalo stanje, da te gumirke nismo mogli dati v popravilo, čeprav dela že tri leta. Zato bi bilo nujno potrebno, da bi nabavili še eno avtomatsko gumirko iste znamke. Delavski svet je odobril nabavo nove gumirke znamke »Cevolani«, ki bo stala (po podatkih tehničnega sektorja) 1.590.000 Lit.

V oddelku slane ribe je povsem dotrajana črpalka za slano vodo, ker je le-ta izdelana iz metala in ni dovolj odporna proti soli. Bila je že večkrat popravljena, sedaj pa je v takem stanju, da je tudi popraviti ni več mogoče. Delavski svet je odobril nakup nove črpalke za slano vodo iz plastične mase, ki jih izdeluje podjetje »Iplas« v Kopru po 180 tisoč dinarjev.

Na 20. seji delavskega sveta smo najprej obravnavali problematiko s področja osebnih dohodkov, to je prenos dela rezerviranih sredstev na sklade ter končni obračun osebnih dohodkov za leto 1960. Vodja gospodarsko-računskega sektorja tovariš Zvonko Grahek je tolmačil, da imamo v skladu za osebne dohodke rezerviran del sklada za skupno porabo in osnovna sredstva. Ta znaša 85.105.000 dinarjev. Del teh sredstev bo potreben še za dokončno izplačilo osebnih dohodkov za leto 1960. Točna vsota še ni znana. Po dosedanjih sklepih DS je iz teh sredstev že angažiranih 67.515.000 din. Delavski svet je odobril, naj se iz tega sklada odvede takoj 20.000.000 din v sklad skupne porabe. Prenese naj se pa tudi 67.515.777 din, vendar to postopoma v obrokih, ki jih bo sproti določal upravni odbor.

Na tej seji je delavski svet na predlog tarifne komisije odobril spremembo načina obračunavanja premij za povečanje odstotka del, ki jih nagradujemo po učinku, tako da se dosedanji faktor zamenja s točko, in sicer 1 faktor za 2 točki, za zmanjševanje nesreč pri delu pa za 1 faktor 1 točko.

Za prihranek na premoju je delavski svet priznal premijo 20 % od prihranjene vrednosti; v kurilnici v obratu Iris 46.400 din bruto, v kurilnici Argo pa 64.400 din bruto. Ta prihranek je bil dosežen v II. polletju lanskega leta.

Dalje je DS odločil, naj se v breme plačnega sklada odpiše 343.516 din, ki so jih preveč izplačali v januarju 59 tovarišem, ker so bili njihovi zaslužki obračunani po prvotni vrednosti točke. Kasneje, ko se je vrednost

točke zmanjšala in so pri naslednjem obračunu ostali člani kolektiva to vrnili, tega ni bilo mogoče obračunati tistim, ki so v tem času odšli iz podjetja.

Podoben primer se je zgodil tudi pri oddelku juh, ker se je zaradi uvedbe strojnega pakiranja zmanjšalo število točk in je 14 delavk dobilo skupaj preveč izplačanih 29.255 dinarjev. Tudi ta znesek je DS odpisal, ker ni mogoče terjati povračila.

Od 1. aprila 1961 dalje so priznane točke tudi šoferjem, in sicer: visokokvalificirani šofer dobi 4 točke, kvalificirani pa 3,5 točke.

V skladišču gotovih izdelkov v obeh obratih naj uvedemo delovno mesto »Pregled polnih doz pred odpremo«, s tarifno postavko 61 din na uro, ki se obračunava od 1. maja dalje.

Obravnavana in ugodno rešena je bila vloga tovariša Šimeta Rakvina, s tem da se mu prejemki izenačijo s prejemki pred ocenitvijo, prizna pa se mu tudi 4 točke, kot jih imajo ostali visokokvalificirani.

Da bo naša tarifna komisija pri svojem delu ekspeditivnejša, so jo razdelili na dva dela, in sicer: prvi naj bi bil sestavljen iz predstavnikov posameznih obratov, kakor sledi: gospodarsko-računski sektor — Tomaž Pavletič, komerciala — Rajko Makovec, splošni sektor — Miro Breclj in tehnični sektor — Teodor Čok in Emil Pugelj.

Komisija v tem sestavu bo opravljala vse delo, ki spada v njeno področje, komisija v polnem sestavu pa vse ostale posle, ki spadajo v izpopolnjevanje sistema nagrajevanja ter priprave novega tarifnega pravilnika. V to komisijo so imenovani še: za ribolovni obrat Viljem Može ter referent za nagrajevanje.

Odpisanih je bilo tudi nekaj gajb, ki jim je že potekla življenjska doba, ter nekaj palamide.

Komisiji za racionalizacijo in novatorstvo ter za individualne nagrade sta predlagali DS za nagraditev mehanika Alojza Brezavščka, ki je izpopolnil stroj za markiranje pokrovov in s tem dosegel velik prihranek. Delavski svet je nagradil tovariša Brezavščka s 40 tisoč dinarjev.

Za zaslugo, ki jo ima tovariš Teodor Čok pri usposobitvi neuporabnega transformatorja, mu je DS priznal nagrado 25.000 din.

Kurjačem v kurilnici »Iris« naj izplačajo enkratno nagrado 30.000 din za izredno delo pri izdajanju destilirane vode.

Komisija za individualne premije je predlagala za nagraditev tovariša Viljema Bordona, ki je izpopolnil stroj za pranje polnih doz tako, da je prihranil 4 delovne moči, produktivnost stroja pa se je povečala za 20 %. Pri istem stroju je tudi racionalneje izkoristil paro, ki jo ta stroj uporablja. Zato mu je DS priznal 50.000 din nagrade.

O stanovanjski zadrugi v kombinatu smo že govorili, na tej seji pa je DS sprejel sklep, da kombinat »Delamaris« vstopa v zadrugo kot član in da bomo gradili 2 stanovanjski hiši. Vpisnine bomo plačali 15.000 din in delež 50.000 din za vsako stanovanje, kar je 5-krat več, kot plačujejo posamezniki, ker tako določajo pravila zadruge. Za kombinat podpisujeta v zadrugi inž. Gabrijel Cotič in Zvonko Grahek. Odobreno je tudi posojilo po 1 milijon dinarjev vsakemu članu stanovanjske zadruge.

Odobrena je pogodba med kombinatom in »Mehanotehniko« za prodajo treh strojev, ki jih ne potrebujemo več, in sicer: stroj za elektrovarjenje, stroj za veriženje in stroj za cilindriranje v skupni vrednosti 276.000 din.

Mehaničnima delavnicama »Argo« in »Iris« je odobreno za mesec maj 650 nadur, za marec in april pa 693 nadur.

Imenovana je bila komisija za decentralizacijo delavskega samoupravljanja v kombinatu, in sicer: Savo Kapelj — predsednik, člani pa: Miro Banovac, Zvonko Grahek, Alojz Hudales, Tihomil Javoršek in Franc Karo.

Imenovana je bila tudi komisija za sestavo pravilnika o priznavanju in delitvi premij za racionalizacijo in novatorstvo, in sicer: Viljem Bordon, Ivo Radman, Ivan Palčič, Savo Kapelj, Zvezdan Bertok, Milan Kleva, Tihomil Javoršek, Marčela Vatovec, Mira Benulič ter Miro Banovac. Tovariš Miro Banovac bo pripravil osnutek pravilnika v skladu z novim zakonom, ki je nedavno izšel, ter ta osnutek skupno s komisijo vskladil z našimi potrebami.

Obravnani sta bili tudi pritožbi Alda Ipse in Romana Pavliniča zaradi stanovanj, ki jima jih stanovanjska komisija ne more dodeliti, ker jih nima.

V stanovanjsko skupnost je namesto Marka Rosande, ki se zaradi službene odsotnosti ne more udeleževati sej, imenovan Srečko Cah.

Na 21. seji je delavski svet obširno obravnaval nov gospodarski sistem in decentralizacijo delavskega samoupravljanja, o čemer poročamo v posebnem članku v tej številki. V zvezi s tem je DS naročil, naj tarifna komisija začne takoj pripravljati nov osnutek za nagrajevanje po ekonomskih enotah v novih pogojih. Ker je dosedanji predsednik DS tovariš Marko Rosanda prevzel novo delovno mesto v naši propagandi ter veliko potuje, ga je DS razrešil funkcije predsednika DS, na njegovo mesto pa imenoval tovariša Miho Kolenca. Dosedanji podpredsednik DS tovariš Marjan Mlekuž pa odhaja v politično šolo, zato je bil na njegovo mesto imenovan tovariš Ivan Hrvatini.

Imenovana je bila komisija za ocenjevanje škode in ugotavljanje krivcev. Komisija šteje 6 članov, delala pa bo v dveh skupinah, in sicer:

V prvi skupini je predsednik Zorko Dežjot, člana pa sta inž. Bogomir Cotič in Salvatore Zennaro.

V drugi skupini je predsednik Milan Nardin, člana pa inž. Evgen Ferluga in Bruno Tončetič.

Ker je tovariš Bruno Božič odšel iz kombinata, je bil na tej seji razrešen funkcije člana delavskega sveta.

I. osnovni šoli v Izoli, nad katero imamo patronat, bomo prispevali 50.000 din za poučno ekskurzijo, ki jo šola organizira ob zaključku šolskega leta.

Za obdaritev ene najbolj prizadetih belokranjskih vasi bomo ob prazniku 20. obletnice vstaje nakazali 200.000 din.

S sej upravnega odbora

Na 2. seji je upravni odbor najprej obravnaval ustanovitev stanovanjske zadruge v kombinatu, o čemer je poročal predsednik iniciativnega odbora inž. Gabrijel Cotič. Po daljši razpravi o predlogu iniciativnega odbora, koliko naj podjetje posodi vsakemu združniku in kakšne pogoje mora združnik izpolnjevati, da je lahko deležen posojila podjetja, se je izluščilo stališče, naj se od vseh prosilcev izbere tiste, za katere je podjetje najbolj zainteresirano, da ostanejo pri nas. V to stanovanjsko zadrugo vstopa kombinat tudi kot član in namerava graditi dve stanovanjski hiši. Po pregledu ostalih interesentov je upravni odbor odobril posojilo po en milijon dinarjev naslednjim tovarišem:

dr. Romanu Vidmarju, Rajku Makovcu, Alojzu Brezavščku, Ivanu Hrvatincu, Viljemu Mohorčiču, Janezu Molku, Matku Ogrizku,

Marku Rudmanu, Borisu Grebencu, Ivanu Bizjaku, inž. Bogomiru Cotiču, Oktaviju Kaligariču, inž. Evgenu Ferlugi, Marijanu Zisherlu, Radu Polhu, Srečku Cahu in Jožetu Kranjcu.

Za vse imenovane predlaga upravni odbor posojilo po en milijon dinarjev. Prične naj se z gradnjo 16 stanovanjskih hiš. Z imenovanjem UO stanovanjske zadruge preneha dejavnost iniciativnega odbora. Vse to je predlog upravnega odbora, ki ga naj obravnava in odobri delavski svet.

Šef izvoza tovariš Boris Grebenc naj odpotuje v Zahodno Nemčijo ter skupno s firmo Richter, ki je naš zastopnik v Zahodni Nemčiji, obišče vse večje uvoznike naših proizvodov.

Občinski zbor proizvajalcev v Izoli je konec aprila obravnaval izvršitev družbenega

plana v prvih treh mesecih letošnjega leta ter problematiko obratnih sredstev v zvezi z novimi gospodarskimi predpisi. S te seje zbor proizvajalcev je bil poslan vsem gospodarskim organizacijam obširen dopis, v katerem je raztolmačeno stanje obratnih sredstev v naši državi, naši republiki, v okraju in občini.

Zbor proizvajalcev daje razna priporočila, kako naj posamezne gospodarske organizacije ravnajo z obratnimi sredstvi ter kakšne ukrepe naj podvzamejo, da podjetja ne bi prišla v finančne težave. Vso to problematiko je UO proučil ter vzel priporočila na znanje.

Upravni odbor je na tej seji obravnaval poslovanje našega počitniškega doma v lanskem letu in, ker smo pred sezono, kako naj posluje dom letos. Zaradi premajhne zasedenosti v lanskem letu je bilo 307.108 din izgube. Dom je imel prometa za 1.059.000 din. V njem je bilo 1.024 nočitev. Če upoštevamo, da traja sezona v Lepeni le 3 mesece, vidimo, da je bil dom zaseden le 43 %. Že pred časom je delavski svet določil, da bo letošnja dotacija za počitniški dom znašala največ 500 tisoč dinarjev. Hrana in vse ostale usluge so se od lanskega leta podražile vsaj za 20 %, zato je dotacija 500.000 dinarjev mnogo premajhna, da bi lahko krili stroške oskrbnega dne, ter je edini izhod podražitev penziona.

Da bi dosegli boljšo zasedbo, naj bi sprejemali v dom tudi člane drugih kolektivov, ki naj za svoje bivanje plačajo polno ceno, ki znaša 700 din na dan. Za člane kolektiva pa veljajo naslednje cene:

a) cel penzion za odrasle	450 din
cel penzion za otroke	250 din
b) za posamezne usluge:	
zajtrk	50 din
kosilo	200 din
večerja	100 din
prenočišče	100 din
prenočišče na skupnem ležišču	70 din

Na tej seji je bila tudi obravnavana vloga ribolovnega obrata, v kateri predlagajo povečanje cene ribam. V daljši razpravi so člani upravnega odbora nanizali razne negativne pojave, ki nastopajo zaradi tega, ker je tu več podjetij, ki se ukvarjajo z ribolovom in ki imajo med seboj različne interese in oblike dela. Vse to pa ribiči vedno izkoristijo v svoj prid ter v tem ribarjenju vedno nekaj ujamajo.

Ker ima podjetje »Riba« urejeno nagrajevanje ribičev približno tako kot mi, le da imajo v nekaterih primerih boljšo soudeležbo, je upravni odbor ugodil prošnji ribolovnega obrata in sprejel sklep, da se bo od 1. aprila letos dalje obračunavalo ribolovnemu obratu ribe takole:

1. sardine do 36 kom/kg Ia	od 120 na 130 din/kg
2. sardine do 36 kom/kg IIa	od 115 na 125 din/kg

3. sardine od 37 do 45 kom/kg Ia	od 110 na 120 din/kg
4. sardine od 37 do 45 kom/kg IIa	od 105 na 115 din/kg
5. inčuni do 60 kom/kg Ia	od 90 na 95 din/kg
6. inčuni do 60 kom/kg IIa	od 85 na 90 din/kg
7. inčuni do 60 kom/kg IIIa	od 75 na 85 din/kg

Na predlog varnostnega tehnika tovariša Hajška je upravni odbor odredil, na katerih mestih bodo od 15. maja do 30. septembra brezplačno delili zeliščni čaj, da ne bi ljudje pili preveč vode. Ta delovna mesta so: sterilizer in njegov pomočnik ter vsa mesta v oddelku predelave ribjih odpadkov in vsi kurjači v obeh kotlarnah.

Šefu nabavnega oddelka tovarišu Marijanu Zihherlu so bili odobreni reprezentančni stroški, ki jih je imel na službenem potovanju v Beogradu in Splitu; stroški bremenijo reprezentanco komerciale.

Referent za plan in analizo tovariš Mitja Logar je nameraval za opravljanje zadnjega izpita na ekonomski fakulteti porabiti svoj lanskeletni dopust, ki pa mu je po sklepu UO zapadel, ker ga ni porabil v lanskem letu. Zaprošil ja za 20 dni študijskega dopusta, ki mu ga je UO tudi odobril.

Odobren je bil tudi račun fotu »Ideal«, Izola, za slike, ki jih je napravil ob otvoritvi naše zobne ambulante, in sicer za 18 slik 5.400 dinarjev.

Ob zaključku seje je bila na vrsti zopet naša restavracija, ker je bilo povedano, da je zadnji čas na kosilu povprečno 13 ljudi ter da samo živila za ta kosila stanejo cca. 165 din na osebo. Režija in delo znašata pa mnogo več, tako da stane kosilo 400 din. Ker je to skrajno nerentabilno, je UO odločil, da se s 1. junijem ukinejo pripravo kosil.

Na 3. seji je UO obravnaval izobraževanje kadrov oziroma koga bomo letos štipendirali. Referent za izobraževanje kadrov tovarišica Vera Poropat je prisotne seznanila, da se je prijavilo na naš razpis za štipendije za kemijski oddelek 7 interesentov, predvideli pa smo le tri štipendiste. Upravni odbor je obravnaval vsakega posameznika in pri tem upošteval že prej sprejeto načelo, da bomo štipendirali prvenstveno otroke v kombinatu zaposlenih staršev. Tu je UO tudi ugotovil, da če hočemo vzgojiti v 5 letih 15 kemijskih tehnikov, kot jih predvideva naš perspektivni plan, so trije štipendisti na leto premalo, zato naj se v letošnjem letu dá štipendijo petim dijakom na oddelku za kemijo na TSS. Ti štipendisti bodo: Milovan Bajt, Nuška Brezavšček, Vojko Čok, Ivan Roj in Dora Suša.

Za strojni oddelek na tej šoli smo razpisali eno mesto, prijavili so se pa trije. Pri odločitvi, komu naj priznamo štipendijo, je moral

UO upoštevati dosedanje šolske uspehe in je odobril štipendijo Borisu Renerju.

Za elektrotehniški oddelek je bilo razpisano eno mesto, prijavil pa se je samo Sergej Tončetič, ki mu je bila štipendija tudi odobrena.

Tovarišu Antonu Balohu, ki je motorist na ribiški ladji »Trska«, bomo omogočili izredni študij na TSS v Koprju na ta način, da bo zaposlen v delavnici, kjer bo delal samo do 14. ure, ter da bomo plačali šolnino za ta izredni študij.

Kot vajenca za kovinsko stroko bomo štipendirali v uk Antona Bubola.

Zveza inženirjev in tehnikov pripravlja študij za VK kadre v živilski stroki. Konkretni pogoji in oblika študija še niso točno znani, prijavili so se pa štirje zainteresirani, od katerih ima po mnenju UO največ pogojev Jože Repič, zato mu je tudi odobril študij za VK.

Odobreni so bili vsi računi prometnega oddelka za vožnje po pravilniku o uporabi prevoznih sredstev, to je za prevoz ljudi k porokam, v bolnišnico in podobno.

Odobren je bil račun podjetja »Tapetnik« v Koprju za tapetniške storitve v upravi kombinata, račun Ribomaterijala z Reke za nabavo ladijskih kompasov ter ladijskih signalnih raket, nadalje račun »Slovenija-avto« za nabavo črpalke za olje ter račun tovarne industrijske opreme za dobavo štirih industrijskih stolov.

Obravnavana in potrjena je bila pogodba med kombinatom in »Ribo«, ki govori o prevzemanju rib v letošnji sezoni. V to pogodbo naj bo vnesen odstavek: »Kupec ni dolžan prevzeti dnevno več kakor 5.000 kg papaline ali inčunov oziroma papaline in inčunov skupaj« in v pogodbenih cenah je vsebovan tudi prometni davek.

Od okrajne Gostinske zbornice v Novi Gorici smo prejeli dopis, ki nas opozarja, da moramo stopiti v članstvo Gostinske zbornice v Novi Gorici, ker imamo počitniški dom v Lepeni. Upravni odbor je brez prigovorov pristal na to, da postanemo člani omenjene zbornice.

Tovarišicam Marici Leban, Minki Slamič, Miri Ipsa, Liberi Bernetič in Desanki Sosič, ki bodo kot članice veslaškega kluba Argo zastopale FLRJ na mednarodnem tekmovanju v Romuniji, se dovoljuje do 1. julija 2 uri dnevno za trening. V službo bodo prihajale ob 8. uri, zamujeni čas pa bomo krili iz fonda upravnega odbora.

Tovarišicama Majdi Habjan in Cilki Povšin ter tovarišu Albinu Moratu je odobren 18-dnevni študijski dopust, da se bodo lahko pripravili za izpit v IV. semestru.

Zvezi vojaških vojnih invalidov v Izoli bomo dali na razpolago osebni avto za prevoz ljudi na izlet, ki ga ta zveza prireja v Brkine.

V hotelu »Zora« bomo plačali sobo tova-

rišu Silvanu Černovico s tem, da sam prispeva 5.000 dinarjev mesečno. Od 1. maja dalje morajo tudi vsi ostali, ki jim kombinat plačuje sobe v »Zori«, sami prispevati po 5.000 dinarjev mesečno.

Na tej seji je bila odobrena tudi praksa za inž. Bogomira Cotiča v Nemčiji in Svici, kjer se bo seznanil s proizvodnjo živil v prahu; ta praksa pa bo trajala poldrugi mesec.

V Nemčijo pa gresta za 14 dni na prakso mehanika Ernest Ipavec in Alojz Brezavšček, ki se bosta v tovarni IWK seznanila z delovanjem strojev in naprav, ki jih bomo mi nabavili za izdelovanje živil v prahu.

Sedmemu razredu osnovne šole v Ilirski Bistrici smo na tej seji odobrili 5.000 dinarjev za izlet, ki ga ta razred organizira ob zaključku šolskega leta na Rab.

Na 4. seji je UO najprej obravnaval sodelovanje članov našega kolektiva na proslavah, ki bodo ob 20. obletnici vstaje naših narodov. Na republiško proslavo, ki bo 21. julija v Ljubljani, bomo odpeljali naše udeležence s 5 avtobusi. Prometni oddelek ima nalogo, da pravočasno oskrbi avtobuse, ostalo organizacijo tega prevoza bo prevzela sindikalna organizacija.

Za prevoz članov kolektiva na proslavo, ki bo za Dan borcev v Kortah, pa bomo najeli en avtobus, ki bo ves dan vozil v Korte in nazaj. Proslava bo 9. julija in bo tudi tu imela sindikalna podružnica vso organizacijo obiska proslave.

Ker se je letošnje poletje in toplo vreme nekaj zakasnilo, bomo počitniški dom v Lepeni odprli šele 1. julija in ne 11. junija, kot je bilo prvotno rečeno.

Komercialni direktor tovariš Lojze Lesjak naj si oskrbi potni list, ki traja eno leto, za službena potovanja za vseh 11 držav, ki jih obiskuje.

Odobren je bil račun trgovskega podjetja »Mavrica« Izola za dobavo treh foteljev.

Na 5. seji je upravni odbor določil, v katerih zbornicah in združenjih bomo člani. Ker je teh raznih zbornic mnogo, je UO podrobno pretresal, kje nam je članstvo nujno potrebno in kje ne. Končno je bil sprejet sklep, da bomo člani naslednjih zbornic:

Zvezne zunanjetrgovinske zbornice v Beogradu; v njej nas bo zastopal komercialni direktor Lojze Lesjak.

Vodne skupnosti Koper; v njej nas bo zastopal inž. Gabrijel Cotič.

Okrajne trgovinske zbornice Koper; v njej nas bo zastopal tovariš Miro Banovac.

Zbornice za industrijo, gradbeništvo in promet LRS; v njej nas bo zastopal tehnični direktor Alojz Hudales.

Trgovinske zbornice LRS; v njej nas bo zastopal komercialni direktor Lojze Lesjak.

Okrajne trgovinske zbornice Koper; v njej nas bo zastopal komercialni direktor Lojze Lesjak.

Obravnavana je bila tudi vloga vodje splošnega sektorja tovariša Mira Breclja, s katero je zaprosil za razrešitev po sporazumu. Ker ima na razpolago boljše delovno mesto v domačem kraju, kjer pa nanj lahko čakajo le do 1. julija, je upravni odbor prošnji ugodil s tem, da se tovariš Miro Breclj obveže izprazniti stanovanje, ki ga sedaj zaseda, najpozneje v mesecu septembru.

Ker je delavski svet na svoji zadnji seji odložil odobritev za nakup mesarskih strojev, ki jih bomo potrebovali pri proizvodnji kokošjega paprikaša in kokošje paste, je upravni odbor ponovno obravnaval to nabavo, in ker so mu bili na razpolago vsi zaže-

leni podatki ter informacije, je to nabavo tudi odobril.

Odobreni so bili še tile študijski dopusti: Francu Tomažiču, ki obiskuje večerno šolo za izobraževanje odraslih in bo dovršil osemletko, je dobil za opravljanje izpita 10 dni dopusta;

tovariši Marijan Starc, Franc Lukežič in Ivan Mazzelli so dobili po 13 dni študijskega dopusta za opravljanje zaključnega izpita na ekonomski srednji šoli v Kopru.

Zavodu za proučevanje dela v Kopru bomo poravnali šolnino za našega slušatelja Ivana Hajška, ki znaša za I. semester 35.000 dinarjev.

Tovariš Kardelj v razgovoru s tovarišem Mihom Kolencem v njegovem oddelku

Tomaž PAVLETIČ

Nagrajevanje ob novih pogojih

Razni ukrepi, ki jih zadnji čas podvzema-jo v gospodarstvu naše države, imajo namen, da dajo našemu gospodarstvu novo močno spodbudo, ki nam bo omogočila, da bomo v največji meri izkoristili možnosti, ki nam jih daje nova delitev dohodka. Razen vseh velikih že doseženih uspehov nas je dosedanj gospodarski razvoj pripeljal tudi do določenih nesorazmerij in do neekonomskih odnosov nekaterih gospodarskih panog, kar bi v bodočnosti še bolj delovalo kot ovira za še večji napredek. Od tod tudi novi carinski predpisi,

nov režim izvoza, novi predpisi o prometnem davku, reforma našega bančnega sistema itd. Kako bodo vsi ti ukrepi vplivali na rentabilnost našega kombinata, je že izračunano. Ni pa še izračunano in se ne da izračunati, koliko možnosti in kakšno spodbudo nam bo dala nova delitev dohodka, katerega bomo razdeljevali sami.

Takoj ko je bila uzakonjena nova delitev dohodka, po kateri imamo neprimerno več možnosti za boljši zaslužek kot včasih, smo spoznali to, kar je spoznala vsa Jugoslavija.

Dohodek naj deli tisti, ki ga neposredno ustvarja; zato smo tudi v naših ekonomskih enotah izvolili delavske svete.

To, da nima nihče izven kolektiva pravice, vmešavati se v delitev naših osebnih prejemkov kot do sedaj, ne pomeni, da ne bomo imeli nobenih kriterijev pri njihovi delitvi. Ne smemo pozabiti, da vrednostni odnosi posameznih delovnih mest (prej tarifne postavke) pretežno določajo razlike v osebnih dohodkih posameznih kategorij delavcev. Strokovnost, odgovornost, fizični in duševni napor, pogoji dela, itd. bodo še nadalje važni kriteriji in prav gotovo še važnejši kriteriji pri vrednotenju posameznih delovnih mest kot doslej.

Do nedavnega je kombinat materialno odgovarjal za delo vseh oddelkov. To je bilo pač zaradi tega, ker jih niso obračunavali kot ločene ekonomske enote. O njihovem gospodarskem uspehu ali neuspehu se je sicer vedelo, vendar so bili delavci plačani povsod enako. Res je, da so bili oddelki odgovorni, da izpolnijo plan, ki je bil pred njih postavljen, vendar materialno odgovorni zaradi morebitnega negospodarskega razmetavanja s sredstvi ali delovno silo niso bili.

Do decentralizacije upravljanja je imel pravico razpolaganja s sredstvi izključno delavski svet kombinata, kar je dosegel z različnimi pravilniki, n. pr.: s tarifnim pravilnikom, s pravilnikom o normah, s pravilnikom o delitvi stanovanj itd. Seveda ti pravilniki niso bili napravljeni na podlagi dohodkov posameznih ekonomskih enot. Pri takšni delitvi ni bil upoštevan uspeh ali neuspeh posamezne ekonomske enote.

V današnjih pogojih, ko ima vsaka ekonomska enota svoj delavski svet, sta nujno cilj in naša dolžnost, da bo delitev dohodka slonela na delovnih rezultatih članov posameznih ekonomskih enot. Centralni delavski svet je prenesel del svojih pristojnosti na delavske svete ekonomskih enot. Le del svojih pristojnosti pa je prenesel zaradi tega, da način de-

litve dohodka ne bi ogrožal enotnosti podjetja. Nesmiselno bi bilo zmanjšati učinkovitost uporabe sredstev z njihovim nepremišljenim decentraliziranjem. Vendar smo lahko prepričani, da je delavski svet s prenosom svojih pristojnosti ohranil vsebino novega načina delitve dohodka, tako da bodo ekonomske enote razpolagale s sredstvi, ki so jih ustvarile s svojim delom. V tem pogledu je seveda najvažnejši fond za osebne dohodke, kajti to je osnovni instrument organov samoupravljanja, s katerim se lahko ustvari socialistično načelo: vsakomur po njegovem delu. Veliko pozornost bo moral centralni delavski svet posvetiti določanju normativov dela in materiala, kajti to lahko privede do tega, da posamezne ekonomske enote preveč izstopijo bodisi navzgor ali navzdol glede svojih osebnih prejemkov. Ekonomske enote s širokimi normativi bi na ta način živele na račun ostalih ekonomskih enot.

Kot osnova za obračun in za odnose med ekonomskimi enotami bi nam morale služiti planske cene za določeno kvaliteto posameznih proizvodov. V primeru, da bi se neka ekonomska enota ne držala planirane kvalitete proizvoda (kar bi naj ugotovil kontrolni laboratorij), bi jim morali obračunani osebni dohodek zmanjšati za zmanjšano vrednost proizvoda. Zaradi slabe kvalitete dela ene ekonomske enote ne more in tudi ne sme trpeti škode druga ekonomska enota ali podjetje kot celota. Tako bo ekonomska enota antipasta hotela imeti povrnjeno škodo, ki jo povzroče slabe doze pri sterilizaciji. Določeni odstotek slabih doz bo upoštevan, to bo pač stvar dogovora obeh prizadetih, nikakor pa se delavski svet ekonomske enote antipaste ne bo strinjal, da jim škoda, ki je bila povzročena z malomarnimi delom drugih ekonomskih enot, ne bi povrnili. Takšni primeri se bodo porajali dnevno v vsem kombinatu med vsemi ekonomskimi enotami in v njih samih, in to se imenuje dobro gospodarjenje.

Andrej STRES

Delo novoizvoljenega tovarniškega komiteja

Pred kratkim je bila prva seja novoizvoljenega tovarniškega komiteja Zveze komunistov, kateri so prisostvovali tudi predstavniki Okrajnega komiteja ZK za okraj Koper in sekretar Občinskega komiteja Izola.

Na tej seji je komité obravnaval predvsem nove gospodarske instrumente, decentralizacijo delavskega samoupravljanja po ekonomskih enotah in novi sistem delitve dohodka. Pri tem je bilo predvsem poudarjeno, da niso komunisti še dovolj razvili svoje aktivnosti pri uvajanju novega gospodarskega sistema.

Osnovne organizacije Zveze komunistov so vse premalo razpravljale na svojih sestan-

kih o uvajanju novega gospodarskega sistema. Poudarjeno je bilo tudi, da se komunisti vse premalo zanimajo za probleme v podjetju, jih zato ne poznajo in ne morejo pojasnjevati drugim.

Dogaja se tudi, da se razpravlja o novem gospodarskem sistemu in razdeljevanju dohodka le v ozkem krogu in se ne poskrbi, da bi bil ves delovni kolektiv o tem poučen. Poudarjeno je bilo, da tisti člani Zveze komunistov, ki imajo višjo strokovno izobrazbo, bodo morali v bodoče več svojega znanja posredovati delavcem, da bi se tudi ti izobraževali hitreje, predvsem pa morajo biti na čelu strokovnega in ekonomskega družbenega

izobraževanja proizvajalcev. Poudarjeno je bilo tudi, da se moramo zavedati, da bo le delavec, ki bo o vsem poučen, lahko tudi bolje delal. Kolikor bo delavec poučen o vseh dogodkih, bo na sestanku osnovne organizacije Zveze komunistov tudi laže povedal svoje mnenje in predloge, saj se sedaj pogosto dogaja, da prav delavci-člani Zveze komunistov vse premalo sodelujejo v razpravah o novih problemih.

Ta seja tovarniškega komiteja je jasno nakazala vrsto nalog, ki se postavljajo pred komuniste. Med temi je med prvimi aktivnejše delo komunistov v ekonomskih enotah v novih gospodarskih pogojih, ki zahtevajo od vsakega posameznika intenzivnejše delo.

Komunisti morajo pri uveljavljanju novega sistema delitve dohodka ne samo razlagati tehnične, temveč predvsem družbenopolitične spremembe, pri tem pa si prizadevati, da bi ekonomske enote smotrnejše gospodarile.

Osnovne organizacije morajo ob decentralizaciji delavskega samoupravljanja aktivirati čimveč delavcev v ekonomskih enotah, da bodo ti aktivneje sodelovali pri uresničevanju novega gospodarskega sistema.

Andrej STRES

Novo vodstvo sindikalne podružnice

Dne 19. maja 1961 je imel prvo sejo novoizvoljeni upravni odbor sindikalne podružnice kombinata »Delamaris«, Izola. Na tej seji se je odbor konstituiral — izvolil svojega predsednika, podpredsednika, tajnika in blagajnika. Za predsednika je bil ponovno izvoljen tov. Savo KAPELJ, podpredsednik tov. Tomaž PAVLETIČ, tajnik tov. Bruno TONČETIČ, blagajnik tov. Branko SILA.

Nadalje je odbor izvolil še tri komisije, katere bodo v pomoč odboru pri njegovem delu, in sicer: komisijo za telesno vzgojo, šport in prosveto: Slavko DEMŠAR — predsednik, Tomo KARAČIČ — podpredsednik, Ljubo KRSTIČ — član, Desanka SOSIČ — član, Amalija BENIGAR — član.

Komisija za reševanje prošelj in pritožb članov: Jože BAJT — predsednik, Rafael DESKO — član, Jože VRTOVEC — član.

Komisija za oddih in socialno skrbstvo članov: Eva JAVORŠEK — predsednik, Marija VALENČIČ — član, Marčela VATOVEC — član, Jože HRIBAR — član, Milan KLEVA — član.

Te tri komisije delujejo v okviru sindikalne podružnice in so za svoje delo odgovorne sindikalnemu odboru. Vsi člani sindikata v kombinatu se lahko obračajo na te komisije, pisмено ali ustno s svojimi prošnjami ali pritožbami. Le-te bodo komisije sproti reševale ter o rešitvi poročale upravnemu odboru sindikalne podružnice, ki bo obravnaval delo

V to akcijo morajo poseči tako organizacije Zveze komunistov kakor tudi sindikalna organizacija. Tako komunisti kakor tudi odborniki sindikalne organizacije se bodo morali politično in strokovno čimbolj izobraziti, saj bodo imeli uspehe le, če bodo idejno razgledani in strokovno usposobljeni.

Med drugim naj bi se osnovne organizacije prizadevale, da bi v kolektivu podpirale novatorstvo in racionalizatorstvo, saj je v tem pogledu do danes v našem kolektivu bilo že veliko napravljenega.

Na drugi seji se je novoizvoljeni komitè konstituiral, izvolil je sekretarja, namestnika, kadrovske komisije in ideološko komisijo.

Za sekretarja tovarniškega komiteja je bil ponovno izvoljen dosedanji sekretar tov. Tihomil JAVORŠEK, za namestnika pa tov. Jože FURLAN.

V kadrovske komisije so bili izvoljeni: Slavko JAKŠA — predsednik, člani Franc LUKEŽIČ in Štefan KOCJANČIČ.

V ideološko komisijo so bili izvoljeni: Jože VRTOVEC — predsednik, člani Miro BANOVAC in Emil KRANČAN.

Na tej seji je komitè obravnaval še nekatere druge probleme.

vsake posamezne komisije na svoji prvi prihodnji seji. O vsaki obravnavani prošnji bo prizadeti član pisмено obveščen.

Na tej seji je odbor tudi sklenil nagraditi nekatere marljive in vestne člane za njihovo delo v sindikalni organizaciji. Nagrajena sta bila tovariša Marjan MIKUŠ in Branko SILA, vsak s po 10.000 din.

Dalje je odbor sklenil denarno nagraditi še tov. Stanka DEKLEVO in Jožeta JELUŠIČA, in sicer vsakega s po 10.000 din. Tov. DEKLEVO za pravočasno in ekspeditivno nabavljenje ozimnic za člane sindikata v preteklem letu, tov. JELUŠIČA pa za razpečavanje drv in premoga članom sindikata v preteklem letu ter za veliko izgubljenega časa v popoldanskih urah pri tem delu.

Dalje je odbor odobril 30.000 din finančne pomoči odboru ZB kombinata, ki jo je potreboval za organiziranje proslave Dneva organov državne varnosti.

Nadalje je odbor razpravljal o počitniškem domu v Lepeni, ki bo letos po predvidevanjih in glede na slabo vreme, sprejel svoje prve goste na oddih 11. junija 1961. Pri tem je sindikalni odbor sklenil poslati v Lepeno 20 članov svoje organizacije na stroške sindikalne organizacije za dobo 10 dni in to v dveh grupah; prva grupa 10 članov bo nastopila oddih v domu ob otvoritvi, druga pa kasneje med sezono.

Avgust BREZAVŠČEK

Občinski ljudski odbor je zasedal

Najprej je tovariš Dušan Barbič podal obširno poročilo o delu Sveta za obrt in industrijo o gospodarskem razvoju izolskih pod-

jetij v lanskem letu ter v I. tromesečju letošnjega leta.

Tabela nam prikazuje izvršitev letnega plana za 1960 in za I. tromesečje 1961.

PLAN IN REALIZACIJA ZA LETO 1960 IN PLAN ZA LETO 1961 TER REALIZACIJA PLANA V I. TROMESEČJU 1961 V PRIMERJAVI Z REALIZACIJO PLANA V ISTEM RAZDOBJU 1960

Gospodarska organizacija	Plan 1960	Realizacija 1960	V %	Plan 1961	Realizacija I. kv. 1960	Realizacija I. kv. 1961	1961 1960	% 1961
Industrija: v 000/din								
Delamaris	4,226.000	4,668.679	110,5	5,000.000	854.679	1,144.602	113,9	22,9
Mehanotehnika	1,300.000	2,863.904	220,3	2,000.356	401.251	489.623	122,0	24,5
Rašica	72.000	72.000	100,0	90.800	19.222	20.772	108,1	22,9
Ruda	72.000	68.002	94,5	110.000	3.471	22.930	660,6	20,8
Skupaj:	5,670.000	7,672.585	135,3	7,201.156	1,278.623	1,677.927	131,3	23,3
Gradbenik	900.000	1,086.780	120,8	1,306.000	154.477	235.763	152,6	18,1
Obrt:								
Obnova	142.000	199.393	140,4	200.000	21.026	47.151	224,3	23,6
Mala oprema	166.400	129.173	77,6	162.000	32.159	23.411	72,8	14,5
Mestna klavnica	127.000	166.990	131,5	170.000	26.473	34.019	128,5	20,0
Pekarna	100.000	111.283	111,3	117.000	24.872	29.017	116,7	24,8
Nanos	11.300	14.330	126,8	14.000	1.149	2.918	201,4	20,8
Steklo	5.500	6.698	121,8	7.450	1.185	1.925	161,6	25,8
Brivn. in česalnica	5.500	6.703	121,9	6.980	1.097	1.930	175,9	27,7
Kroj	10.500	12.045	114,7	12.380	4.169	2.894	69,4	23,4
Foto Ideal	2.200	2.885	131,1	2.600	306	779	254,6	29,9
Skupaj obrt:	570.400	649.700	113,9	692.410	112.436	144.044	128,2	20,8
Vse skupaj:	7,140.400	9,409.065	131,8	9,199.566	1,545.536	2,057.734	128,1	22,4

Svet za obrt in industrijo je s posebno pozornostjo spremljal obrt, ker le-ta še ne gre v korak s potrebami, ki so vsak dan večje. Zato je predvidena gradnja obrtnega centra, kjer bi bile te dejavnosti združene.

Že v letošnjem letu bodo pričeli z začetnimi deli tega centra, ki bo stal v Kajuhovi ulici nasproti Gradbenikovega samskega doma. Sredstva v znesku 1.250 milijonov so zagotovljena iz občinskega investicijskega sklada, 250.000 din pa bo dalo podjetje »Nanos«, za katerega bodo tudi najprej urejeni poslovni prostori v tej zgradbi. V tem centru bodo imeli svoje prostore še »Steklo«, kasneje tudi elektroinstalaterstvo, ključavničarstvo, kleparstvo, vodoinstalaterstvo, parketarstvo in mizarstvo ter servisi stanovanjske skupnosti.

Določena je bila tudi kategorizacija šol v naši občini, ker sta razvrstitev v kategorije in število oddelkov merilo za dodeljevanje sredstev.

V prvi kategorijo spadajo: Osnovna šola v razvoju Dvori nad Izolo, I. in II. popolna šola Izola ter italijanska osnovna šola.

V drugo kategorijo spadajo: vajenska šola za razne stroke ter italijanska vajenska šola.

Tretja kategorijo ima Nižja glasbena šola Izola.

V četrti kategoriji sta otroški vrtec z italijanskim oddelkom in delavska univerza.

V peto kategorijo spada oddelk za izobraževanje odraslih pri II. osnovni šoli.

Osnovni šoli v Dvorih nad Izolo pripada za prvi oddelk 250.000 din, za vsak nadaljnji oddelk pa po 120.000 din za materialne izdatke, medtem ko izolski I. in II. osnovni šoli ter italijanski osnovni šoli gre za vsak oddelk 110.000 dinarjev.

Vajenski šoli se prizna za materialne stroške za vse oddelke skupaj 800.000 din, italijanski vajenski šoli pa 300.000 dinarjev tudi za vse oddelke.

Nižji glasbeni šoli se prizna 35.000 dinarjev na gojenca za vse stroške.

Zavodom v IV. kategoriji pripadajo sredstva najmanj v znesku osebnih izdatkov za vodilno in vzgojno osebje.

Sistematizacija delovnih mest bo določena po številu otrok ali slušateljev.

Oddelku za izobraževanje odraslih pri II. osnovni šoli je odobreno po 5.000 dinarjev na vsakega slušatelja za materialne stroške.

Stanovanjskemu skladu je odobreno za osebne izdatke in druge materialne stroške 60 % od obresti, ki se tu stekajo od posojil, ki jih sklad daje.

Uslužbencem ObLO Izola je v smislu statuta občine odobren poseben dodatek k plači za uporabo italijanskega jezika.

Višina tega dodatka je določena po stopnji znanja in koliko kdo italijanščino uporablja.

V Piranu ustanovljajo veterinarsko postaja za obe občini in Izola pristopa kot soustanovitelj.

Obraunavan in potrjen je bil proračun občine za leto 1960.

Po tem proračunu je bilo v naši komuni lansko leto 142.243.892 din dohodkov, 134 milijonov 318 tisoč 622 dinarjev pa izdatkov, torej je presežek dohodkov 7.925.270 dinarjev. Ta presežek se razdeli tako, da gre 7 milijonov v proračun za leto 1961, znesek 925.000 dinarjev pa v rezervni sklad občine.

Občinski odbor je odobril oziroma dal poročstvo za dvig kredita: Mehanotehniki za obratni kredit 150 milijonov, stanovanjski skupnosti za dvig investicijskega posojila za osnovna in obratna sredstva 2.774.621 dinarjev, brivnici in česalnici investicijski kredit za osnovna sredstva 3.000.000 dinarjev, Delamarisu pa tudi investicijski kredit za osnovna sredstva 64.773.801 din.

Kombinatu Delamaris je bila odobrena razširitev predmeta poslovanja še na: »Proizvodnjo zelenjavnih in sadnih ekstraktov, proizvodnjo kombiniranih začimb ter mlečnih preparatov v prahu, proizvodnjo kavnih ekstraktov in ekstraktov kavnih nadomestkov, proizvodnjo sušene zelenjave in sušenega sadja, izdelava embalaže iz plastičnih mas za lastne in tuje potrebe ter popravilo ladij in čolnov lastne flote«.

Obraunavana je bila tudi vloga podjetja

PTT Koper, ki v svojem predlogu navaja potrebo po zvišanju poštnih tarif. Ker bi se po tem predlogu nekatere pristojbine povečale tudi za 100 % in bi to občutno prizadelo gospodarske organizacije in proračunske ustanove in posameznike, je odbor to zavrnil kot neutemeljeno.

Gospodarske organizacije vplačujejo v občinski investicijski sklad 10 % od čistega dohodka, ki ga namenijo v svoj poslovni sklad in sklad skupne porabe. Ta prispevek bo v tem letu porabljen 40 % za okrajni in 60 % za občinski investicijski sklad. S tem bo imela občina možnost dobiti sredstva tudi iz okrajnega investicijskega sklada; našo občino pa v tem skladu zastopa podpredsednik Vladimir Petrič.

V občinsko komisijo za odlikovanja so bili izvoljeni:

Savo Kapelj za predsednika, Davorin Rešičič pa za tajnika. Člani komisije so Vojko Bogatec, Mara Avsec in Anica Toth.

Kot upravnik delavske univerze je bil tovariš Ivan Krbavčič razrešen, novi upravnik bo imenovan kasneje.

Za upravnika kmetijske zadruge je bil imenovan tovariš Bruno Stipančič, za upravnico otroškega vrtca pa Ema Stipančič.

Miro BANOVAČ

Korak naprej v razvoju delavskega samoupravljanja

Z uvedbo stimulativnega nagrajevanja po ekonomskih enotah že ob nastanku kombinata in z njegovo izpopolnitvijo v tarifnem pravilniku, ki smo ga sprejeli ob koncu preteklega leta, smo ustvarili čvrsto osnovo za nadaljnji razvoj delavskega samoupravljanja v naši gospodarski organizaciji.

Akcija za decentralizacijo samoupravljanja, ki je zajela v začetku tega leta ves socialistični sektor jugoslovanskega gospodarstva, ni torej pomenila za nas nekaj novega in nepričakovanega, temveč je le potrdila pravilnost naših ukrepov in nas spodbudila k še odločnejšemu prenašanju pristojnosti delavskega sveta na neposredne proizvajalce oziroma na organe, ki naj bi bili čim bližje delavcu.

Čeprav so pravila našega podjetja sorazmerno nova, saj so začela veljati šele pred dobrima dvema letoma, so že toliko zastarela, da bi s katerikoli pomembnejšim posegom v pristojnosti dosedanjih samoupravnih organov nujno kršili njih določbe. Da bi se izognila takim nedopustim dejanjem, je komisija delavskega sveta za decentralizacijo samoupravljanja začela svoje delo pri pravilih in izdelava predlog, po katerem naj bi se ta spremenila v korist novoustanovljenih delavskih svetov ekonomskih enot. S spremembami pravil so bile dane tem svetom sorazmer-

no široke pristojnosti glede usmerjanja in vodenja proizvodnje, uporabljanja finančnih in drugih sredstev, kadrovske politike itd. Podrobno naštevanje teh pristojnosti je nepotrebno, kajti z njimi se je ves kolektiv seznanil na sestankih, ki jih je organizirala sindikalna organizacija po oddelkih. Člani kolektiva so na sestankih dali svoje pripombe k spremenjenim pravilom, izvolili sindikalna vodstva ekonomskih enot in predlagali delavskemu svetu, kateri oddelki naj ostanejo samostojni in kateri naj se združijo v skupne ekonomske enote. Po teh predlogih, ki jih je delavski svet podjetja sprejel brez pripomb, so bile ustanovljene naslednje ekonomske enote:

V tehničnem sektorju:

1. tehnična pisarna s tehničnim direktorjem,
2. oddelek za predelavo rib v obratu IRIS,
3. oljarna, ekstrakcija, rafinacija in oddelek ribje moke,
4. kotlarna v obratu IRIS,
5. kotlarna v obratu ARGO,
6. oddelek predjedi v obratu ARGO in skladišče zelenjave,
7. sušilnica,
8. oddelek za predelavo sadja in paradižnika ter pulpni bazeni,
9. oddelek za proizvodnjo gotovih juh,

10. oddelek za proizvodnjo pločevinaste embalaže in orodjarna,
11. oddelek litografije,
12. zabojarina,
13. stranski obrati: obe mehanični delavnici, mizarska delavnica, električna, sodarska, oddelek zidarjev in pleskarjev.
V splošnem sektorju:
14. glavna direkcija s kontrolnim in razvojnim laboratorijem ter oddelkom za kapitalno izgradnjo,
15. splošna administracija, pravna pisarna, pisarna delavskega sveta, personalni oddelek, vratarska in čuvajska služba,
16. dvoriščni delavci v obratu IRIS,
17. dvoriščni delavci v obratu ARGO,
18. delavska restavracija.
V komercialnem sektorju:
19. nabavni oddelek s skladišči pločevinaste embalaže, bele pločevine, potrošnega materiala, transportne embalaže, olja in lesa, s hladilnico in predstavništvom na Reki,
20. prodajni oddelek s skladišči gotovih izdelkov v obratih ARGO in IRIS ter s skladišči v Ljubljani, Beogradu, Kozini itd.,
21. garaža (osebni tovorni avtomobili).
V gospodarsko-računskem sektorju:
22. ves gospodarsko-računski sektor skupaj.
V ribolovnem obratu:
23. uprava ribiške flote,
24. do 34. ribiške ladje.
Na plantaži:
25. plantaža.

Vsem pododborom sindikalne organizacije v ekonomskih enotah in delavskim svetom teh enot želimo, da bi čim bolj opravili zapuščeno jim težko pionirsko nalogo.

A. B.:

Lojze Brezavšček in Viljem Bordon — novatorja

Doslej smo tovariša Lojzeta poznali vsi bolj z zabavne zlati. Vedeli smo, da ima smisel za humor, ljudske običaje in oder, danes pa ga predstavljamo tudi kot strokovnjaka in novatorja.

Tov. Brezavšček je izpopolnil stroj za markirante pokrovov tako, da opravlja zdaj tri faze dela skupaj, medtem ko je prej samo eno. S tem je bil dosežen pomemben prihranek, saj delo prejšnjih osmih sedaj uspešno

Meahnik Lojze Brezavšček

Vodja kontrole doz Vili Bordon

opravljata samo dve delavki. Preprost račun nam takoj pokaže, da je vrednost tega dela brez prispevkov znašala prej 3.500 dinarjev dnevno, sedaj pa le 880 din. Prihranjenih je torej samo pri delovni sili 2.640 din na dan. Če pa bi v prihranek vračunali še zmanjšani izmet, ki ga je bilo prej kar precej, sedaj pa ga skoraj ni, bi ugotovili, da uspeh tov. Brezavščeka zasluži vso pozornost in priznanje.

Komisija za racionalizacije in strokovna

komisija sta ugotovili brezhibno delovanje izpopolnjenega stroja, komisija za individualne premije pa je predlagala delavskemu svetu, da tovariša Brezavščka primerno nagradi.

Nič manj omembe vredni niso uspehi tov. Viljema Bordona. Ta je kot vodja kontrole doz opazil, da bi se dalo z manjšimi stroški odpraviti mnogo manipulacij v njegovem oddelku, zmanjšati število delavcev in hkrati dvigniti produktivnost. Vztrajno je delal na realizaciji svoje zamisli in dosegel uspeh: z nepomembnimi stroški za adaptacijo starega prenosnega traku se je število potrebnih delavcev pri pralnem in sušilnem stroju zmanj-

šalo za štiri, produktivnost pa se je zvišala za 20 %. Do zvišanja produktivnosti je prišlo zato, ker je bilo z izpopolnitvijo odpravljeno premikanje delavcev na njihovih delovnih mestih.

Tov. Bordon se ni ustavil pri tem. Po njegovi zaslugi se danes lahko prepričamo, da para za sušenje doz ne uhaja več po sušenju na prosto, ampak je usmerjena k bazenom, ker opravi še eno delo: gretje vode.

Tudi uspehi tov. Bordona niso ostali neopaženi. Njihovo vrednost so ocenili pristojni organi, ki so mu dodelili tudi primerno nagrado.

Miro BANOVAČ

Komisija za družbeni standard je opravila težko nalogo

Z odkupom 11 stanovanj v bloku SB II ob Industrijski ulici in izgradnjo lastnega bloka SB III ob Drevoredu 1. maja so bili rešeni številni problemi, ki so dolgo časa mučili ne samo tiste, ki so živeli v nemogočih stanovanjskih razmerah, ampak tudi tiste, ki so se kakorkoli ukvarjali s težko stanovanjsko problematiko našega kombinata.

Razumljivo je, da je bilo že zdaj nemogoče ugoditi vsem tistim, ki so prosili za stanovanja, vendar pa danes lahko rečemo, da smo rešili vsaj tiste primere, ki so bili najbolj kritični. Komisija za družbeni standard je izvršila zelo trdo in neprijetno nalogo: med številnimi prosilci je morala izbrati tiste, ki so bili najbolj potrebni. Njen položaj je v veliki meri otežkočala tudi sorazmerno visoka stanarina v novih blokkih. Ta namreč znaša v bloku SB II povprečno 5.800 din, v bloku SB III pa še ni določena, vendar je pričakovati, da bo še višja. Taka stanarina je prav gotovo previsoka za delavce z nižjimi osebnimi dohodki, to je za tiste, ki so stanovanj najbolj potrebni.

Kaj napraviti? Komisija se je odločila za ukrep, ki je verjetno za neinformirano osebo nepravilčen in nelogičen. Nekaj novih stanovanj je namreč dodelila tudi takim interesentom, ki niso bili ravno najbolj potrebni. Zakaj? Ker so ti prepustili komisiji na razpolago svoja stara, cenejša stanovanja. Na tak način je bilo mogoče rešiti nekaj problemov delavcev z nižjimi osebnimi dohodki, ki so živeli v res nemogočih razmerah: v podstrešjih, razpadajočih sobah itd.

V dveh novih blokkih ima kombinat skupaj 28 dvosobnih komfortnih stanovanj in 8 garsonjer. Ta stanovanja so bila razdeljena takole:

V skladu s pravilnikom o razdeljevanju stanovanj je upravni odbor na predlog glavnega direktorja dodelil 7 stanovanj in 1 garsonjero delavcem, ki so podjetju nujno potrebni. Na ta način so prišli do ustreznih stanovanj naslednji tovariši:

dr. Roman VIDMAR, upravnik obratne ambulante,

Marjan ZIHERL, šef nabave v komercialnem sektorju,

Tomaž PAVLETIČ, analitik v gospodarsko-računskem sektorju,

Štefan HOMAN, vodja oddelka za konzerviranje zelenjave in predjedi,

Mitja LOGAR, referent za ekonomski plan in analizo proizvodnih stroškov v gospodarsko-računskem sektorju,

Stojan POTOČNIK, šef propagande v komercialnem sektorju,

Oton TURNŠEK, litografski risar v komercialnem sektorju,

Roža HRIBOVŠEK, koreferent v komercialnem sektorju.

Enako število stanovanj in 2 garsonjeri je komisija dodelila bivšim borcem in invalidom na predlog organizacije ZB. Ti tovariši so: Slavko DEMŠAR, nabavni referent komercialnega sektorja,

Žarko VIŠNJIČ, referent za evidenco v splošnem sektorju,

Slava GREGORIČ, delavka v oddelku za predelavo ribe v obratu Iris,

Marjan MLEKUŽ, šef kadrovskega oddelka v splošnem sektorju,

Franc LUKEŽIČ, uslužbenec gospodarsko-računskega sektorja,

Savo KAPELJ, uslužbenec kadrovskega oddelka,

Milan KRANČAN, strojnik zapiralnih strojev v oddelku za predelavo ribe v obratu Iris,

Francka KRPAJ, delavka v zaboarni, Pavla JAZBINŠEK, uslužbenka gospodarsko-računskega sektorja,

Ostalih 14 stanovanj in 4 garsonjere je komisija dodelila najpotrebnejšim in pa tistim, ki so ji prepustili svoja stara cenejša stanovanja. Po tem kriteriju so bili upoštevani naslednji:

Marij HRVATIN, kapitan ribiške ladje,

Zorko NARDIN, šofer tovornega avtomobila,

Marčel PURGER, strugar v orodjarni obrata Argo,

Tihomil JAVORŠEK, šef oljarne,

Matko OGRIZEK, mehanik v strojnem oddelku,

Jože SKOK, ključavničar v mehanični delavnici obrata Iris,

Zmago VIŠNJEVEC, ključavničar v mehanični delavnici obrata Iris,

Franko ZAFRED, šofer osebnega avtomobila,

Vera POROPAT, referent za kadrovsko izobraževanje,

Ludvik FERK, pleskar,

Ivan CUNJA, strugar mehanične delavnice,

Tomo KARAČIČ, šef orodjarne,

Slavko CIJAN, računovodja,

Josip ŠAVOR, ključavničar orodjarne,

Nada ŠAVS, uslužbenka gospodarsko-računskega sektorja,

Ivo HAJŠEK, referent HTZ,

Edvin MUŽENIČ, vodja oddelka za proizvodnjo juh,

Štefanija HLEBEC, zobotehnik obratne ambulante.

S to razdelitvijo stanovanj v novih blokkih in z izpraznitvijo nekaterih stanovanj zaradi prenehanja delovnega razmerja je komisija razpolagala, upoštevaajoč pri tem tudi razne zamenjave, z 22 starimi stanovanji. Če upoštevamo, da so med temi vštete tudi samske sobe in pa taki prostori, ki jih lahko samo v mestih s stanovanjsko stisko, kakršna je v Izoli, imenujemo stanovanja, ugotovimo, da je bilo pridobljenih z izgradnjo dveh novih blokov pravzaprav le malo starih stanovanj. No, čeprav skromna je ta dediščina pomenila za stanovanjsko komisijo pravi zaklad, saj je z njo lahko rešila nekaj res obupnih primerov. Izpraznjena stanovanja so dobili:

Klavdij VATOVEC, delavec v oddelku pločevinaste embalaže,

Marjan MIKUŽ, ribič,

Dragica LEKSIČ, delavka v oddelku pločevinaste embalaže,

Edvard FERŠ, nastavljaec in vzdrževalec strojev v oddelku konzervirane zelenjave in predjedi,

Lidija PRODAN, delavka v oddelku za predelavo rib obrata IRIS,

Jože MORATO, delavec v oddelku pločevinaste embalaže,

Zorko JURISEVIČ, delavec v skladišču transportne embalaže,

Jože ŠKOF, ribič,

Mija ŽELEZNIK, uslužbenka ribolovnega obrata,

Gema FIČUR, uslužbenka skladišča potrošnega materiala,

Peter VIŽINTIN, kurir,

Branko HOMOVEC, klepar v mehanični delavnici,

Jožica BEČAJ, izlagalka na tiskarskih strojih,

Marija GREGORIČ, delavka v odelku konzervirane zelenjave in predjedi,

Marija CEGLAR, servirka v menzi

Venčeslav LAVRENCIČ, pomočnik skladiščnika gotovih izdelkov,

Rozalija VRTNIK, delavka konzervirane zelenjave in predjedi,

Andrej MIŠURA, laborant v kontrolnem laboratoriju,

Milena CANKAR, šef materialnega knjigovodstva,

Roman SOKOLIČ, delavec oddelka zelenjave in predjedi obrata Argo,

Leopolda FORTONAT, delavka v skladišču pločevine obrata Argo,

Alda IVANČIČ, delavka v strojnem oddelku.

V mapah komisije za družbeni standard so ostale nerešene prošnje naslednjih članov kolektiva:

Mirela GOBIN, Ivan TROŠT, Mili MURARI, Marija MAMILOVIC, Atilijo BABIČ, Marija GUSTINČIČ, Franc IVANČIČ, Jože LAPAJNE, Drago KLEPAČ, Jože PEČAR, Minika SLAMIČ, Vera SPACAPAN, Olga ZOREC, Miroslav PETELIN, Marija MISLOVIČ, Pino POBEGA, Lucijan NEMEC, Svetko LUKIN, Rugerij JERMAN, Anica KLEVA, Oliviero DEPANGER, Štefanija JAKAC, Nerino BARUCA, Lande BUČINEL, Roza ROŽMAN, Roža ŠUBLJAN, Ida PERNIČ, Fressl MANDA, Anton ŠVERKO, Ivana KOBAL, Sonja JUKIČ, Vinko SUŠELJ, Bruna PRIMOŽIČ, Livija JERMAN, Otavijo KALIGARIČ, Ana BUBNIČ, Milko STARC, Ernesta MISLEJ, Alojz KOCJANČIČ, Roman in Jolanda PAVLINIČ, Jože REPIČ, Celestina KRAJČER, Marija DUJMOVIČ, Elvira KOCJANČIČ, Ivanka VODENIK, Anton BALOH, Marija in Ivanka UJČIČ, Marija BORDON, Dora MARGETIČ, Elda BABIČ, Simo ERCEG, Branko SILA, Vera HRVATIN, Anica BARIČIČ, Jožica HERNAUS, Aldo IPSA, Štefanija IVANČIČ, Anica VIDMAR, Stanko MILOŠ, Vili MOHORČIČ, Lucijan BOŽIČ, Dora RUSJAN, Drago NEŽIČ, Edvard GAČNIK, Marija GUSTINČIČ, Stjepan LUKIČ, Albin ŠAV, Vida PETELIN, Marija HORVAT, Ivan LUKIČ, Ivan MAHNE, Marija RONDIC, Marko RUDMAN, Klementina, Vojko MOHORČIČ, Marija ŠORGO, Cvetka KOREN, Marija BUBOLA, Ivan MEZGEC, Amelija JURINIČ, Josipina RITOŠA, Slavka KAVČIČ, Marija ČERNAC, Vida DEBELJAK, Marija TRČON, Peter MATJAŽIČ, Ivan BOŽIČ, Mira BENULIČ, Bruno ČERIN.

V eni od prejšnjih številčk našega lista smo seznanili bralce s sklepom delavskega sveta, po katerem naj bi komisija za družbeni standard razdelila razpoložljiva stanovanja ob

dograditvi dveh novih blokov še po starem sistemu, to je z reševanjem že prispelih prošelj, nato pa naj bi začela takoj delati po postopku, ki ga predpisuje pravilnik o razdeljevanju stanovanj. Vsi tisti, ki še pričakujejo stanovanja, se bodo morali odslej torej potegovati za določena stanovanja, ki jih bo dajala na razpolago komisija z objavo na oglasnih deskah, in to ne glede, ali so že kdaj vložili prošnjo ali ne. Še nerešene prošnje bodo šle v arhiv, njih pisci pa se bodo morali ponovno oglasiti, ko bo komisija za družbeni standard objavila razpoložljivost stanovanj, ki jih bodo zanimala.

Kaj naj na koncu rečemo o dosedanjem delu komisije? Je bila dovolj objektivna in pravična. Če bi jo ocenjevali po tem, ali so bili zadovoljni prav vsi prosilci za stanovanje, bi morali odgovoriti negativno, kajti ostalo je nerešenih precej prošelj, splošno znana slabost človeka pa je tudi ta, da precenjuje lastne težave, podcenjuje pa sosedove. Pre-

pričani smo lahko, da ne bomo nikoli doživeli splošnega zadovoljstva in odobravanja dela takšnega organa, kot je komisija za družbeni standard vse dotlej, dokler se ne bodo stanovanjske razmere bistveno izboljšale. Če pa spregledamo to splošno človekovo slabost in ocenimo delo naše komisije po drugih realnejših kriterijih, kakor na primer po številu pritožb zoper izdane odločbe, moramo reči, da se je komisija izkazala in ji moramo čestitati, kajti utemeljenih pritožb, to je takšnih, s katerimi bi se prizadeji pritoževali zoper izdane sklepe in odločbe, sploh ni bilo. Pritožilo se je sicer nekaj prosilcev, ampak te pritožbe so bile bolj prošnje kot drugo. Z njimi so namreč posamezniki prikazovali in poudarjali lastne težave in prosili za ustrežnejša stanovanja, niti v enem primeru pa niso napadali posameznih odločb in sklepov zaradi njih neutemeljenosti, kar bi se prav gotovo zgodilo, če bi ne bila komisija dovolj objektivna.

Alojz HUDALES

Prekajevanje rib

Prekajevanje je kemični način konzerviranja in obstaja v kombinaciji raznih činitelev, ki se pretvarja iz sveže v užitno ribo in v konzervo krajšega ali daljšega trajanja.

Pri prekajevanju so važni naslednji vplivi:

a) soljenje, b) sušenje, c) toplota in d) dim.

a) Delovanje soljenja

Gostota in trajanje soljenja pred prekajevanjem sta odvisna od zaželenih svojstev končnega produkta. Predhodno nasoljena riba bi po prekajevanju imela plehek okus.

Glavna vloga soljenja je, da sol izrine iz ribjega tkiva del vode in povzroča delno spremembo beljakovin. Ta sprememba beljakovin daje svetlo površino ribje kože, kar je zelo važno za videz končnega produkta.

b) Delovanje sušenja

Po končanem soljenju (salamurjenju) je treba ribo dobro oprati in posušiti na zraku ali v posebnih sušilnicah, tako da se koža posuši in da se iz vrhnjih plasti tkiva izrine čimveč vlage. Ako je relativna vlaga zraka oziroma dima večja kot 75 %, preneha vsako sušenje. Zaradi tega je pri prekajevanju treba upoštevati dneve z vlažnim ozračjem in pravilno regulirati preprih v peči. Vlaga je odvisna tudi od vlažnosti lesa, ki ga uporabljamo za dim.

c) Delovanje toplote

Višino toplote med prekajevanjem odreja značaj gotovega proizvoda. Zato razlikujemo

dve vrsti prekajevanja, in sicer: hladno in toplo prekajevanje.

Pri hladnem prekajevanju vzdržujemo temperaturo stalno pod 32 °C, tako da ne pride do kuhanja mesa zaradi temperature.

Temperatura, ki se ustvarja med hladnim prekajevanjem, prvotno deluje na razvoj bakterij ugodno. Razvoj mikroorganizmov začne pešati šele kasneje, in sicer pod vplivom sušenja in pod kemičnim vplivom dima. Zato morajo biti proizvodi, ki so hladno prekajeni, dolgo izpostavljeni dimu in bolj soljeni.

Pri toplem prekajevanju je delovanje temperature tako močno, da pride do koagulacije (strjevanja) beljakovin. S tem je meso ribe kuhano in primerno za uživanje. Čim višja je temperatura v notranjosti ribe, tem bolj defundira vlaga in izpareva na njeni površini. Encimi, ki povzročajo razpadanje, so pri tem uničeni.

Ker je temperatura v notranjosti nižja od one na površini ribe, obstaja nevarnost, da prične riba po končanem procesu razpadati v svoji notranjosti.

d) Delovanje dima

Med prekajevanjem se riba impregnira s sestavinami dima. Fenoli in krezoli ubijajo bakterije, mravljična in očetna kislina ter formaldehid preprečujejo njihov razvoj. Razen tega fenoli delujejo kot antioksidansi in zavirajo zagatnost prekajevanja ribe. Zaradi učinka katranskih sestavin dima dobi riba zlatorumeno barvo.

HLADNO PREKAJEVANJE

Pranje in soljenje

Najprej je treba ribo dobro očistiti krvi, sluzi in druge nečistoče. Po končanem pranju se soli.

Za hladno prekajevanje je ribo potrebno nasoliti, ker je sol eden glavnih činiteljev za trajanje prekajene ribe v dobrem stanju. Riba mora ležati v salamuri več ur. Salamura mora vsebovati najmanj 15 % soli.

Čestokrat za prekajevanje uporabljamo ribo, ki je bila namenjena za predelavo v slane proizvode. V tem primeru je potrebno pred prekajevanjem odstraniti iz ribe odvečno sol.

To opravimo tako, da ribo potopimo v mirujočo ali tekočo sladko vodo. Pri tem pazimo na to, da razsoljevanje opravimo kar najhitreje, ker dolgotrajno razsoljevanje deluje neugodno na kvaliteto gotovega proizvoda. Če se ni mogoče izogniti dolgotrajnemu razsoljevanju, je priporočljivo dodati kopeli 0,5 % očetne ali mlečne kisline.

Peči

Peči za hladno prekajevanje so pravzaprav preproste komore v obliki omar, s preprostim dimnikom in dimno odprtino z vetrnico. Za hladno prekajevanje nam lahko rabi kakršenkoli prostor iz dimno odprtino, ki je dovolj visoka, se da dobro zapreti in ima možnost regulacije prepriha.

Les za prekajevanje

Za prekajevanje uporabljamo žagovino ali brikete. Ti sredstvi morata biti iz lesa listovcev, a nikdar iz lesa iglavcev. Treba je paziti, da žagovina ni mokra. Prekajevanje se vrši tako, da tla peči prekrijemo z žagovino, debeline 15—25 cm, ki jo na rahlo zvijemo z lopato, tako da je zviti sloj žagovine enakomerno debel. Ko je riba v peči nameščena, žagovina razžgemo po vsej sprednji dolžini.

Potek procesa

Oprano, nasoljeno in zopet oprano ter posušeno ribo vložimo v peč tako, da visi prebodena skozi oči ali škrge na železnih pokositrenih paličicah. Pri tem se druga (druge ne sme dotikati).

Prekajevanje se vrši pri temperaturah izpod 32 °C in traja od 14 do preko 80 ur, odvisno od vrste proizvoda, ki ga želimo dobiti. Po končanem prekajevanju jo embaliramo v nizke lesene zabojčke s tankimi deskami, obloženi na notranji strani z oljnatim papirjem.

Hladno prekajeno ribo lahko tudi vlagamo pod olje v doze kot tako imenovano polkonzervo.

Toplo prekajevanje

Pranje in soljenje

Tudi tu je potrebno ribo po že opisanem načinu dobro oprati. Soljenje ribe, namenjene za toplo prekajevanje, ima tri naloge:

1. da gotovemu proizvodu dá dovolj slan okus,
2. da učvrsti meso in
3. da izrine določen del vode iz ribe.

Soljenje opravljamo samo v salamuri z 10 % soli.

Priprava prekajevanja

V peči za prekajevanje polagamo ribo na posebnih okvirih z železnimi paličicami, na katerih visi skozi škrge ali oči prebodena riba. Te paličice so debele od 3—5 mm.

Ko so ribe nanizane na paličice, jih položimo na okvire, operemo, posušimo in vložimo v peč. Za sušenje po pranju in za hlajenje ribe po prekajevanju rabijo za polaganje okvirov v ta namen posebne police.

Peči

Najbolj poznana peč za prekajevanje po tem načinu je hamburška peč. Izdelana je iz opeke, odporne proti ognju.

Notranja širina peči je 1,2 m, globina 1 m in višina 2 m. Ob stranskih zidovih so na notranji strani vgrajeni železni profili v razdaljah po 10 cm. Srednji zid tvorijo železna vrata, običajno dvokrilna in razdeljena na tri dele. Srednji del vrat ima višino 1,2 m in rabi za vlaganje okvirov ter za nadzorovanje prekajevanja. Gornji del vrat rabi za reguliranje prepriha. Običajno je zgrajenih šest peči s skupnim dimnikom.

Les za prekajevanje

Tudi za toplo prekajevanje uporabljamo edinole les listovcev. Vlažen in svež les izparava pri gorenju večje količine vlage in je zaradi tega njegova izgorevna moč manjša. Pri uporabi vlažnega lesa je njegova uporaba za 40 % večja kot običajno. Za toplo prekajevanje uporabljamo razen drobnega klanega lesa tudi treske, dolžine 4—8 cm in širine ter debeline 0,2 cm.

Te treske uporabljamo za prekajevanje potem, ko je toplotna obdelava ribe končana.

Potek procesa

Na sprednji strani peči mora ogenj živo goreti po vsej širini. Pri tem ne sme ustvarjati mnogo dima in ogenj mora biti svetel. Tedaj pričnemo zlagati ribo na okvirih v peč, pričnši od zgoraj navzdol. Zatem pričnemo s prekajevanjem, in sicer tako, da spodnja vrata in zapah pri vходу v dimnik popolnoma zapremo, a srednja vrata so samo priprta. Ves ta čas je treba ogenj vzdrževati tako, kot je bil v začetku. Ko na ta način toplota objame zadnjo polovico peči, je treba okvire z ribo izmenjati, tako da spodnji pridejo na

vrh in narobe. Kmalu za izmenjavo okvirov je treba srednja vrata popolnoma zapreti.

Ko je riba na ta način dovolj suha in kuhana, kar spoznamo z dotikom prsta, pričnemo z intenzivnim prekajevanjem. Ogenj razširjamo proti sredini peči in prekrijemo s 50 cm debelo plastjo tresk, a spodnja vrata za prepih popolnoma zapremo. Ko je dovolj dima, zapah v dimniku popolnoma zapremo, a paziti je treba, da ognja popolnoma ne zadušimo, ker mora biti dim topel. Po barvi ribe spoznamo, kdaj je prekajevanje končano in ribo nato vzamemo iz peči.

Av gust BREZAVŠČEK

Ribolov včeraj in danes

V zadnjem času je v Izoli občutno veliko zanimanje za preteklost tega kraja in zlasti šolska mladina prav intenzivno brska po zgodovini in po vseh ostalih virih, ki kakorkoli osvetljujejo življenje Izole v preteklosti. Nekaj o tem smo že pisali tudi v »Našem glasu«.

Danes se pomenimo, kako se je razvijalo ribištvo in konzervna industrija.

Kot je znano, se je ribištvo v Izoli in njeni okolici razvilo po letu 1880, ko je »Francoska splošna družba za živilske konzerve« preuredila bivši hotel v malo tovarnico ribjih konzerv, kjer še danes stoji oddelek za predelavo sveže ribe v obratu Iris, ali kot tej zgradbi pravimo hala »A«. S tem se je razvilo ribištvo, zrasle so nove tovarne konzerv po vsem severnem Jadranu.

Zato razvoj našega ribištva delimo v dve obdobji, v čas pred drugo svetovno vojno in po njej.

Nekoč je bilo ribištvo v naših krajih mnogo številnejše in je bilo v pristaniščih Kopra, Pirana in Izole zasidranih nad 500 ribiških ladij, ladjic in čolnov. Te ladje so bile dolge 12—15 m, torej so bile nekaj manjše od današnjih, ki so dolge ca. 17 m. Ladje so imele ravna dna, gonili so jih pa v glavnem z vesli, saj je bilo še leta 1945 v Kopru le 31 ladij na motor, v Piranu 19, v Izoli pa 49. To je pičla petina vseh ladij, ki so jih poganjali motorji 5—12 KM in pa od 13—14 KM. Te motorne jadrnice, katerih gradnja in oprema nista dopuščali, da bi se z njimi spustili na odprto morje, ampak so bile urejene le za obalni ribolov, največ 5 km od obale, so pač zaradi svoje številčnosti kar dobro zalagale domača tržišča in industrijo z dokaj pestro izbiro žlahtnih ribic.

Posebna dejavnost v tedanjem ribolovu je bil lov na školjke na področjih hrvatske Istre okrog Novigrada ter lov na ciplje v piranskem zalivu, ki se je zaradi donosnosti ohranil do danes.

Pelagične ribe, kot imenujemo vse ribe v vrhnjih plasteh morja, so lovili z mrežami,

Hlajenje

Iz peči vzete okvire z ribo postavljamo na police na prepihu ali ventilatorju, da se riba ohladi. Riba mora biti ohlajena tudi v notranjosti, sicer rada plesni.

Vlaganje ribe

Tako pripravljeno ribo vlagamo v doze in zalivamo z oljem ter potem steriliziramo, ali pa v lesene zabojčke, teže 2,5 do 10 kg. Zabojčki morajo biti znotraj obloženi s pergamentom. V zabojčke vložena riba traja 10 dni.

ki jih ribiči imenujejo manaide, to so tiste mreže, ki prosto visijo v morju in so na dnu opremljene s svincem, na vrhu pa s plutovinnastimi plovci, zato jih Hrvati imenujejo tudi stajačice, ker dejansko stojijo v morju. Na tak način lov ni bil posebno bogat, dobili so pa kvalitetne ribe za tukajšnjo konzervno industrijo. Krožne mreže so začeli uporabljati šele po letu 1931 in so bile v začetku majhne. Dolge so bile 595 m, visoke pa 35 m. Prva večja mreža je bila spletena leta 1938 in je bila dolga 1225 m, visoka pa 36,75 m. Kot vidimo, je bila po dolžini res velika, široka pa le toliko, kot je bilo globoko morje, do koder so se ti ribiči spuščali na lov. Namesto današnjih agregatov so za osvetljevanje morja uporabljali petrolejske svetilke znamke »Ter-geste«.

Med drugo svetovno vojno so tukajšnji ribiči uporabljali za razsvetljavo električne luči na akumulatorje, po vojni pa ameriške vojaške agregate, ki so imeli do 800 Watov jakosti.

Zastarele ladje z ravnim dnom, slaba oprema teh ladij in konzervativna miselnost ribičev so bile glavne ovire, da se zlasti individualno ribištvo v predvojnem času ni hitreje moderniziralo. Tudi odnosi v ribiških organizacijah so bili tako izkoriščevalski, da so že škodovali napredku ribištva. Ribiči so bili organizirani v zadrugah, v katerih so imeli glavno besedo trgovci in prekupčevalci, ki so s posojanjem denarja in kreditiranjem spravljali ribiče v svojo odvisnost in so le-ti diktirali tržne cene ribam in ne ribiči. Pod takimi pogoji zadruga niso mogle odigrati vloge, za katero so bile ustanovljene v celoti.

V te zadruga so ribiči vplačevali določene vsote, ki so bile odvisne od vrednosti lova, od nje so dobili pa pomoč ob nezgodah in ko so postali delanezmožni.

Prava izjema med ribiškimi zadrugami, kar zadeva izkoriščanje ribičev, skrbi za tehnični napredek zadruga inboljšanje socialnega položaja ribičev, je bila zadruga v Piranu, ki je imela v svojem članstvu in s tem

tudi v upravnem odboru zadruga izključno samo ribiče. Ker so bili ribiči slovenske Istre v glavnem profesionalci, je bil ribolov njihov edini dohodek, ki je bil često premajhen in njihova borba za obstanek ni bila lahka.

Ti prekupčevalci so pa tudi tovarnam diktirali ceno surovinam. Takšno stanje na domačem tržišču za surovine in pa po letu 1929 vse ostrejša konkurenca španske in portugalske ribje industrije je sililo tukajšnje tovarne, da povečajo svoj ribolov. Vojna v Španiji, v Etiopiji, Albaniji in pripravljanje za II. svetovno vojno so bile dovolj ugodne okoliščine, da so tovarne v Izoli povečale svoje kapacitete, si zagotovile surovine z večjim ulovom rib na zahodni strani Jadrana, kjer sardel, skuš in inčunov ni primanjkovalo.

Prav iz teh vzrokov je začela konzervna industrija razvijati lastno ribiško floto in lastne ladjedelnice za popravila in gradnjo novih ladij. Podjetji »SAPG Arrigoni« in »Ampelea S. p. A.« sta imeli 49 ribiških ladij in dve ladji za prevoz rib iz oddaljenejših ribolovnih področij. Finančno in organizacijsko trdne tovarne so imele tudi v kadrih prednost pred skromnimi ribiški zadrugami in so dvignile ribištvo na višjo, modernjšo raven. Leta 1941 je bila na Cresu zgrajena prva ladja na kobilico za podjetja »Ampelea S. p. A.«. Taka ladja je bila že primerna za oddaljenejši ribolov, kakršnega si ribiči-zadružniki niso mogli privoščiti.

V poletnem času so tovarne razmeščale svoje ladje vzdolž istrske obale, ki so imele svoje izhodiščne baze v Umagu, Novigradu, Vrsaru, Rovinju, Malem Lošinju in Cresu. Od tu so odhajale na lov in z ribami zalagale

podružnice v Rovinju, Umagu, Malem Lošinju, Umijah, Cresu ter tovarne v Izoli.

Dolgoletna praksa ribičev nam potrjuje, da je v tem delu Jadrana najbogatejši ribolov od Debelega rtiča do rta Kamenjaka in so v letih 1935—1945 ujeli povprečno 3.500 ton rib na leto.

Takoj po vojni je lov ^{nekaj} upadel zaradi emigracije ribičev in ostalih razmer na tem področju, toda že leta 1955 se je lov dvignil na 4.122 ton, v letu 1959 pa na 6.862 ton. Ugodna okoliščina za ribolov v teh krajih je, da tudi preko zime ta dejavnost ne zamre popolnoma, ampak da ob ugodnih vremenskih razmerah lovijo tudi januarja in februarja. Razumljivo, da ta lov ni velik in bogat, je pa pomemben, ker je v zimskem času. Tu je tudi vzrok, da sta se Pulj in Rovinj razvila v močna ribolovna centra, s tem se je razvila pa tudi konzervna industrija.

To področje ni bogato samo na pelagičnih ribah (sardelah, papalinah, inčunih, skušah, lokardah in ostalih plavih ribah), ampak je znano tudi po plemenitih belih ribah, raki in školjkah.

Čas ribolova je z nekaj razlike od leta do leta tale:

Lov na sardele, skuše in sardone je od maja do sredine novembra,
lov na liste od novembra do februarja,
lov na rake od novembra do maja,
lov na ciplje (morske lipane) od novembra do maja,
lov na školjke noetove barčice pozimi,
lov z mrežami potegačami (kočami) pa poteka od oktobra do pomladi.

(Dalje prihodnjič)

Avugst BREZAVŠČEK

Novi politični kadri

Večerna politična šola, ki je v Izoli začela s poukom 3. oktobra 1960, je z razdelitvijo spričeval dne 6. maja letos povsem zaključila svoje delo za to šolsko leto.

Politična šola je imela letos dva oddelka, in sicer enega za slušatelje iz večjih gospodarskih organizacij, drugega pa za slušatelje iz ostalih podjetij, ustanov in terenskih organizacij ZK.

Od vseh 47 slušateljev, ki so šolo zaključili, je uspešno opravilo izpite 45 slušateljev, dva pa izpita nista napravila. Obvladati je bilo treba kar precej gradiva iz politične ekonomije, zgodovine delavskega gibanja in znanstvenega socializma, ki je večini delal največ preglavic.

Nekaj predavanj je bilo tudi o gospodarstvu občine Izola, o vlogi subjektivnih sil ter eno predavanje o kmetijstvu.

Ob zaključku so snov tudi ponavljali, tako da so slušatelji presedeli v šolskih klopeh 174 učnih ur.

Končni izpiti so pokazali, da so absolventi vzeli šolo in učenje dokaj resno in so bili njihovi učni uspehi res razveseljivi, saj je bilo kar 12 odličnjakov, kar ni malo za učenje, ki poteka poleg službe ter vseh drugih dolžnosti in skrbi, ki jih imajo odrasli ljudje.

Naj povemo, da so med odličnjaki tudi trije člani našega kolektiva, in sicer: Srečko Cah, Nevio KLEVA in Emil KRANČAN. K uspehu jim toplo čestitamo.

Ob zaključku šole je bil tudi enodnevni izlet v Novo Velenje, kjer se tovariši, vajeni Izole, niso mogli mačuditi lepoti in ubranosti novogradenj v tem mestecu ter ustvarjalni volji prebivalstva in njihovi pripravljenosti za prostovoljno delo, ki ga ti vlagajo za ureditev svojega mesta.

Za tako lep uspeh politične šole gre za sluga predvsem slušateljem, ki so ob službi našli dovolj časa za študij, in pa tistim osnovnim organizacijam ZK ter podjetjem, ki so svojim članom omogočili redno obiskovanje šole ter jih v krizi bodrili, da niso šole opustili, ampak so se zagrizli v učenje in se na izpitu »odrezali«.

Dosedanji uspehi in dvoletna praksa te šole lahko služijo kot zanesljivo napotilo pri kadrovanju za prihodnje šolsko leto.

Ni dovolj, da osnovna organizacija pošlje samo seznam tistih, ki naj bi hodili v šolo, ne poskrbi pa za to, da bodo ti tovariši ali tovarišice to šolo tudi lahko obiskovali. Oskrbeti jim je treba redno delo v dopoldanski izmeni,

oprostiti jih službenih potovanj in vsega tistega, kar bi jih zaposlovalo v popoldanskem času. Slušatelj ima tudi povsem drugačen občutek, če čuti, da se za njegov razvoj v šoli zanima podjetje in če ve, da njegova politična organizacija nanj računa.

Kakor se lahko pohvalimo z uspehom politične šole, ne moremo tega reči za mladinsko politično šolo, za katero so se mladinske organizacije odločno premalo zanimale in niso oskrbele primernih slušateljev.

Spričo tolikšnega števila mladine v Izoli bodo mladinski aktivni zlahka našli dovolj uka željnih mladincev, pri čemer bi se lahko izognili dijakov iz osemletke.

Slušatelji politične šole v Izoli s predavatelji in upravnikom ob zaključku šolskega leta

Slavko JAKŠA

V Beli krajini je zaropotalo

Prvi meseci okupacije so zlasti za starejše člane partije potekali v pripravah, zbiranju orožja, mobilizaciji prebivalstva, agitiranju in tolmačenju vojaške in politične situacije doma in po svetu. Ljudi je bilo treba pripraviti na oborožen upor.

Tiste čase sta v Črnomelj večkrat prišla tovariš Ivan Novak-Očka in še neki tovariš, katerega imena se več ne spominjam. Vem le, da je bil sodnik in da je vojno preživel. Pred njima je hodila na politične sestanke Vida Tomšičeva, ta dva pa sta nam prinesla direktivo in tolmačenje CK KPS, da je treba takoj začeti oborožen upor.

Predvsem je treba pokazati okupatorju, da je tu sila, ki hoče z njim obračunati po vojaško, preprečiti mu je treba brezskrbno gibanje po naši zemlji in mu viliti strahu, pri našem ljudstvu pa dvigniti moralo in upanje, da bo še kdaj svobodno.

Bilo je meseca julija, ko nas je tovariš Očka zopet obiskal in pogovorili smo se prav konkretno, kakšne naj bodo te prve oborožene akcije. V gverilskem bojevanju smo bili začetniki, zato je bilo treba paziti predvsem na to, da ne bi imeli po nepotrebem žrtev, da pa bi akcija vseeno naletela pri ljudstvu na ugoden odmev ter ga zainteresirala za

našo stvar. Kmalu zatem smo se v gostilni pri Jermanu na Loki pri Črnomlju zbrali tovariši Lado Mišica, Stanko Stariha, Anton Malerič, Lojze Doltar, Štefan Dvojmoč ter »vzeli na piko« fašistično enoto, ki je stražila most med Vranoviči in Črnomljem, ter napravila načrt za napad na to stražo. Vsakdo, ki nas je videl v gostilni, pa naj je bil italijanski vojak ali škvadrist ali ovaduh, si ni mogel misliti, da se o takih stvareh, ki bi bile za njihovo uho toliko vrednosti, pogovarjamo v javnem lokalu, ki je poln vsakovrstnih ljudi. Prav to presojanje nam je bilo najboljše prikritje.

Po tem bojnem posvetu v Jermanovi gostilni smo se razšli vsak s svojo nalogo in navodili, kaj vse je treba ukreniti do določene dne, ki smo ga določili za napad na stražo na viaduktu pri Vranovičih in na taborišče fašistov, ki je bilo v šotorih tik pod viaduktom.

Tovariš Lado Mišica, ki je danes polkovnik JLA, je imel nalogo, da s svojo skupino likvidira stražarja, ki je z mitraljezom stražil viadukt in je imel svoje mesto na vrhu viadukta, od koder je varoval tudi svoje tovariše v šotorih, kakih 10 m od tam. Skupino so tvorili sami člani partije in SKOJ. Za vodjo druge skupine sem bil določen jaz, dodeljeno pa mi je bilo 16 mladih skojevčev, ki so bili sicer odlični fantje, toda ta večer so imeli prvič orožje v rokah. Ta nevspečnost mi nikogar motila, da ne bi bil pripravljen pokazati fašistom, da smo tu gospodarji mi.

Zbirališče za obe skupini pred akcijo je bila dolinica pri pokopališču v Vojni vasi. Ko je zvečer odbila ura 10, smo bili že vsi na zbornem mestu in smo pregledovali orožje. To sta bili dve puški »Mauzer«, 3 pištole, vsi ostali smo imeli samo bombe »kragujevčanke«.

Vse to je bila dediščina bivše jugoslovanske vojske, skrita na različnih krajih. Zato sem najprej pregledal, če je orožje v redu ter raztolmačil, kako pravilno uporabljamo bombe. Prišel je čas odhoda.

Razdeljeni v dve skupini smo krenili skozi gozd proti nekdanji železniški čuvajnici blizu viadukta. Naša skupina se je po mačje pritihotapila preko proge in ceste, ki vodi iz Črnomlja proti Metliki, in se v največji tišini bližala taborišču. Za čas napada je bil določen prihod tovornega vlaka, ki naj bi z ropotom omogočil drugi skupini, da bi se približala stražarju in z njim obračunala.

Zdi se mi, da še nikoli nisem tako dolgo čakal na vlak, kakor ta večer, tako leno so se vlekli minute. V taborišču je bil čutiti popoln mir. Fašistom se niti sanjalo ni, da jih kakih 10 m stran čakajo že odvite bombe, ki jim bodo vsak čas zapele budnico in žalostinko hkrati.

Druga skupina, ki jo je vodil Mišica, se je oprezno bližala stražarju. V daljavi je že bilo slišati sopihanje vlaka, ki pa je za našo nestrpnost vozil vse prepočasi. Tedaj je nekdo ob progi zadal v žico, ki je bila napeljana od

čuvajnice do zapornic, kjer cesta prečka progo. Naslednji trenutek je že zaropotal stražarjev mitraljez in prisilil tovariše ob progi, da so se pritisnili k zemlji in se potuhnili. Stražar ni mogel točno vedeti, za kaj gre, kajti nastala je taka tišina, da si lahko slišal samo svoj dih. Fašisti pod šotori so bili prepričani, da si njihov tovariš na straži preganja strah in se za osamljeni rafal niso zmenili. Vlak se je počasi bližal. Ura je bila točno 1 po polnoči, ko je preko viadukta ropotal in hrumel naš zaveznik — vlak, ki je z oglušujočim ropotom omogočil naši skupini, da se je še nekaj metrov približala šotorom, tako da smo bili oddaljeni od njih le še 5 do 7 metrov. Bombe so bile že nared in tovariši so čakali samo mojega povelja »pali«. Skoraj v istem trenutku, ko smo jurišali na šotore, je skupina na mostu vžgala po stražarju. Gromovito treskanje bomb se je mešalo z divjim vpitjem preplašenih fašistov in ropotom drvečega vlaka, ki se je oddaljeval. Skupina na mostu je oddala na stražarja le nekaj strelcev in ga ni usmrtila. Nato se je umaknila, kar je stražarju omogočilo, da se je s svojim mitraljezom ves posvetil samo naši skupini. Ker smo naše žepce z bombami hitro izpraznili in s tem svojo nalogo opravili, je ostala sedaj glavna naloga, izvleči se iz tega ognja, kajti tudi iz šotorov je začelo pokati. Po naprej določeni smeri smo jo v dokaj pospešenem tempu mahnili nazaj, saj bi bilo vsako zadrževanje blizu tega kraja za nas lahko usodno.

Ko smo se ustavili, da smo zajeli sapo, smo slišali streljanje ob vsej progi. Alarm je bil tudi v Črnomlju, od koder smo slišali prihajati kamione, ki so hiteli napadenim na pomoč.

Skozi gozd in grmovje se nam je mudilo, kajti prečkati smo morali še cesto in progo.

Na zbornem mestu smo se zbrali vsi zdravi, le dva sta manjkala, moj brat Mirko in še nekdo. V strahu, da sta obležala ranjena, smo se že odločili, da se kljub bližanju Italijanov vrnemo in ju poiščemo. Ko smo se dogovorili, kod naj kdo hodi, sta se pojavila oba zdrava in nasmejana, le malo daljši ovinek sta napravila in se zato zakasnila. Vsa grenkoba in črna bolelost, ki sta nas mučili zaradi njiju, sta v trenutku izginili in objeli smo se bolj pristrčno in iskreno kot kdaj koli poprej. Na kratko smo komentirali izvedbo in uspeh napada, ki je bil prva oborožena akcija v Beli krajini.

Že pred akcijo je bilo določeno, kako naj poteka naše delo v bodoče. Nekaj nas je ostalo za politično delo v Črnomlju, drugi del udeležencev te akcije pa je odšel to noč v partizane. Zanje je bil to prvi ognjeni krst, prvi ogenj, kakršnih so v štirih letih še mnogo preživeli in kot prvi belokranjski partizani častno opravili svoje poslanstvo. Mnogo jih je padlo, Stanko Stariha je bil proglašen za

narodnega heroja, drugi pa so na odgovornih mestih v naši armadi in oblasti.

Tisti, ki smo morali ostati kot politični delavci v mestu, smo se do jutra pritihotapili na svoje domove ter šli zjutraj v službo, kakor da se ni nič zgodilo. Tudi mi smo iz zanimanjem sprejeli novice o napadu na fašiste v Vranovičih in poslušali, kako so nekateri to akcijo komentirali, jo odobraval, drugi zopet govorili o preuranjenosti, nekateri celo o nesmiselnosti, kar vse je bilo za nas dragocena informacija.

Moja delavnica je bila tik ob sokolskem domu, v katerem je bila nastanjena fašistična enota. Ves dan sem gledal preplašene obraze v strogi pripravljenosti, nekdo od teh mi je tudi zaupno povedal, da so hrvatski partizani ponoči napadli Italijane v Vranovičih. Ker je bilo dotlej na slovenski strani Kolpe povsem

mirno, hrvatski partizani pa so že imeli nekaj manjših akcij in prask, so fašisti tudi napad v Vranovičih naprtili hrvatskim partizanom.

Še malo niso posumili v to, da je njihov sosed »falegname« ponoči vodil akcijo proti njihovim pajdašem, proti čuvarjem velikega imperija.

Ta skromna prva akcija je kakor kvas delovala na belokranjsko ljudstvo, ki se je množično odzvalo pozivu na vstajo. Politični delavci smo imeli težko nalogo, vskladiti polet in razpoloženje rodoljubov z materialnimi možnostmi partizanskega bojevanja.

Dvajseto leto teče od tiste poletne noči, ko je v Beli krajini prvič zaropotalo.

Bombe v Vranovičih so prebudile Belo krajino, ki je postala zibelka partizanstva na Slovenskem.

A. B.:

Naši odlikovanci

Kakor vsako leto je tudi za letošnji 1. maj predsednik republike tovariš Josip Broz-Tito odlikoval nekaj najboljših članov delovnih kolektivov za zasluge pri delu v podjetju in graditvi socializma.

Tudi izolska podjetja so predlagala svoje najboljše, da bi se jim na ta način oddolžila za njihovo vestno in požrtvovalno delo pri razvoju našega gospodarstva.

Iz kombinata so bili odlikovani z medaljo dela: Bruna Božič, Fausta Dudine, Tihomil Javoršek, Alma Kozlovič, Vladimir Ličan, Venčeslav Lavrenčič, Ljudmila Morato, Romana Palčič, Josip Pobega, Marko Rosanda in Silvester Vran.

Red dela s srebrnim vencem pa je bil podeljen Štefanu Kocjančiču in Francu Kranjcu.

Vsem odlikovancem iskreno čestitamo z

željo, da bi jim ob letu sledili novi junaki dela.

Naši odlikovanci na ObLO Izola ob svečani izročitvi odlikovanj

Miro BANOVAC

Vprašanja in odgovori

Vprašanje:

Glede na to, da se osebni dohodek za delo na dan tedenskega počitka obračunava tako kot nadurno delo (50% nad tarifno postavko), kako naj se obračunava osebni dohodek za nadurno delo na dan tedenskega počitka. (C. K.)

Odgovor:

Po členu 177 zakona o delovnih razmerjih (Uradni list FLRJ, št. 17/61) je šteti za nadurno delo samo tisto delo, ki ga delavec opravi ob delavnikih po rednem delovnem času. Delo na dan tedenskega počitka ni v nobenem

primeru nadurno delo, pa čeprav bi trajalo več kot 8 ur. Osebni dohodek za delo na dan tedenskega počitka se torej obračunava ne glede na čas trajanja (8 ali več ur) po tarifni postavki, povečani za 50%. Tako obračunan osebni dohodek pripada delavcu po členu 214 navedenega zakona o delovnih razmerjih zato, ker dela na dan tedenskega počitka, ne pa zato, ker na ta dan opravlja nadurno delo.

Vprašanje:

Koliko traja odpovedni rok po našem pravilniku o delovnih razmerjih? Kdaj in kako lahko delavec odpove delovno razmerje? (K. T.)

Odgovor:

Odpovedni rok ni za vse delavce enak. Njegovo trajanje je odvisno od skupne delovne dobe in od delovne dobe v podjetju. Naš pravilnik predvideva v svojem 160. členu roke, enake tistim, ki jih zakon o delovnih razmerjih šteje za najkrajše. Ti roki veljajo za delavce in za podjetje.

Odpovedni rok znaša, če ima delavec:

1. delovno dobo do 5 let — 1 mesec,
2. skupno delovno dobo nad 5 do 10 let — 2 meseca,
3. nepretrgano delovno dobo nad 5 do 10 let v podjetju ali skupno delovno dobo nad 10 do 15 let — 3 mesece,
4. nepretrgano delovno dobo nad 10 do

15 let v podjetju ali skupno delovno dobo nad 15 do 20 let — 4 mesece,

5. nepretrgano delovno dobo nad 15 let v podjetju ali skupno delovno dobo nad 20 let — 5 mesecev.

Pravilnik predvideva tudi možnost, da se ob sklenitvi delovnega razmerja določi s pisnim sporazumom med delavcem in podjetjem tudi drugačen odpovedni rok, ki pa ne sme biti krajši kot 15 dni in ne daljši kot 6 mesecev.

Odpoved mora biti pismena. Vroči se jo lahko kadarkoli, in sicer v personalnem oddelku. Odpoved, vročena do 15. v mesecu, ima učinek od tega dne, odpoved, vročena po 15. v mesecu, pa ima učinek od prvega dneva naslednjega meseca.

Miro BANOVAČ

Disciplinski organi poročajo

Razveseljivo dejstvo, da se je letos število disciplinskih prekrškov v primerjavi s preteklim letom znatno zmanjšalo, nam omogoča, da o njih poročamo kar za vse polletje hkrati. To zmanjšanje števila disciplinskih prekrškov moramo predvsem pripisati vse večjemu utrjevanju delovne discipline članov našega kolektiva, zmanjšanju fluktuacije delovne sile, sorazmerno dobrim proizvodnim uspehom in vsestransko pozitivnim vplivom razvoja delavskega samoupravljanja.

Govoriti o tem, da bomo disciplinske prekrške popolnoma odpravili, bi bilo nesmiselno, kajti v številčno tako močnem kolektivu kot je naš, bomo vedno našli tudi take, ki sta jim delovna disciplina in blagor kolektiva deveta briga.

V letošnjem letu smo zabeležili tele grehe:

BB., BR., BM., GN., JN., LM., OV., PM., VD., ZA., iz obrata Iris, prav gotovo ne jedo ribjih konzerv, sicer bi dobro vedele, da tunove kosti, koža, žile itd. niso namenjene ljudski prehrani in jih ne smejo konzervirati. S svojo malomarnostjo so vse te delavke zasluzile denarno kazen v znesku 3—5% od osebnih dohodkov za dobo enega meseca, razen PM. in VD., ki sta se tako odlikovali, da jima je disciplinska komisija prisodila kar 10% od osebnih dohodkov za dobo 3 mesecev.

B. B. se je menda hotel specializirati za ponarejanje dokumentov podjetja, toda ni mu uspelo. Bil je zasačen in disciplinska komisija mu je preprečila nadaljnjo prakso z odstranitvijo s položaja.

D. I., F. J., KJ., K. S., PI., S. R., T. D., vsi iz obrata Argo, so bili nekoč tako lačni, da niso mogli čakati na zvočni znak za dnevni odmor. Predčasno so zapustili svoja delovna mesta in »jurišali« na menzo. Ker so bili zaradi tega prekrška prvič preganjani, so bili zato le opominjani.

J. Š. iz obrata Argo ni imel pravilnega odnosa do podrejenih. O njegovem primeru je dokončno odločalo disciplinsko sodišče ObLO, ki mu je prisodilo kazen odstranitve s položaja za dobo enega leta.

P. F. iz ribiške flote se je nekoč napil in bil tako hud, da je marsikomu grozil, nazadnje pa je strgal z oglasne deske obrata Iris vse objavljene odločbe. Za to »hrabro« dejanje ga je komisija »odlikovala« s strogim javnim ukorom.

S. B. iz obrata Argo si je privoščil športni ribolov kar med rednim delovnim časom. Disciplinska komisija je bila mnenja, da ribolov te vrste spada v človekovo postransko dejavnost, ki jo lahko posameznik uspešno opravlja tudi v prostem času, in mu zato odmerila denarno kazen v znesku 5% od mesečnih dohodkov za dobo enega meseca. Ta postopek še ni končan, ker pritožbo rešuje disciplinsko sodišče ObLO Izola.

Š. S. iz obrata Argo je prišel nekega dne na delo vinjen. Ker je hotel na vsak način dokazati svojo treznost, je pristal tudi na analizo krvi. Šele ko mu je bil predložen izvid, po katerem je znašala koncentracija alkohola v njegovi krvi nič manj kakor 2,63‰, kar pomeni hudo pijanost oziroma težko alkoholno intoksikacijo, se je prepričal, da res ni bil normalen. Strogi javni ukor mu bo mogoče pomagal premagati morebitna bodoča »Bakhova« zapeljevanja.

FOTOAMATERJI, POZOR!

Vabimo vse fotoamaterje kolektiva, kakor tudi druge interesente za ustanovitev fotoamaterskega kluba v okviru sindikalne podružnice kombinata, da se prijavijo v pisarni družbenih organizacij pri tovarišu Stresu.

Uredništvo

Personalne vesti

TOVARIŠ MIHA KOLENC — PREDSEDNIK DELAVSKEGA SVETA

Delavski svet je že na eni prejšnjih sej obravnaval problem glede predsednika delavskega sveta, ker je dosedanji prevzel novo delovno mesto v komerciali in je skoraj vedno na službenem potovanju.

Sindikalna podružnica je zadevo proučila in predlagala, da se izvolita nov predsednik in namestnik predsednika. Dosedanji namestnik tovariš Marijan Mlekuž gre namreč v politično šolo.

Za predsednika je delavski svet izvolil tovariša Miho Kolencu, oddelkovodjo predelave sadja in paradižnika, za namestnika pa tovariša Ivana Hrvatina, vodjo prometnega oddelka.

Ker ves kolektiv oba tovariša dobro pozna, saj sta bila ves čas v kombinatu in že prej v organih delavskega samoupravljanja in funkcionarja družbenih organizacij, posebno predstavljanje ni potrebno.

Novemu predsedniku tovarišu Kolencu in njegovemu namestniku tovarišu Hrvatinu čestitamo in jima želimo veliko uspeha!

TOVARIŠ MIRO BRECELJ ODHAJA

Vodja splošnega sektorja tovariš Miro Breclj nas je malce presenetil s svojo odločitvijo, da nas bo zapustil.

Skoraj pet let je bil pri nas kot vodja splošnega sektorja, zelo aktivno sodeloval v raznih družbeno-političnih organizacijah, na politični šoli je predaval politično ekonomijo ter bil tudi v prvem uredniškem odboru Našega glasu.

Sedaj odhaja v domači kraj — Ajdovščino, kjer bo prevzel mesto direktorja v Mlinskem podjetju.

Ob njegovem odhodu mu vsi njegovi sodelavci želimo na novem mestu čimveč uspeha.

SPREJETI V APRILU 1961:

1. Dražen Smoljan, ribič,
2. Šime Šegarič, ribič,
3. Špiro Šegarič, ribič,
4. Roman Glavina, ribič,
5. Peter Počeko, ribič,
6. Silvester Vukov, ribič,
7. Marijan Piton, ribič,
8. Bazilij Grubica, ribič,
9. Ivan Prekalj, ribič,
10. Peter Degraši, ribič,
11. Ivan Civran, ribič,
12. Ivan Rajkovič, ribič,
13. Štefan Markežič, delavec,
14. Ličinij Vižintin, delavec,
15. Slavko Zevnik, trgovski potnik,
16. Sonja Babič, administratorica.

SPREJETI V MAJU 1961:

1. Jože Lenardič, delavec,
 2. Tomaž Zgrablič, ribič,
 3. Blaž Pahovič, delavec,
 4. Silvan Černovič, kemijski tehnik.
- Novosprejetim delavcem želimo v naši sredi čimveč uspeha.

RAZREŠENI V APRILU 1961:

1. Danica Dodič (delavka), sporazumno
2. Marcel Sinožič (delavec), sporazumno
3. Gema Gropajc (delavka), sporazumno
4. Ivan Prekalj (ribič), sporazumno,
5. Albin Gregorič (kuhar), sporazumno,
6. Božo Lukin (kapitan), sporazumno,
7. Josip Skubla (ribič), sporazumno,
8. Ante Deroko (ribič), sporazumno,
9. Marija Pucer (delavka), samovoljno,
10. Friderik Pucer (delavec), samovoljno,
11. Evlalija Batista (uslužbenka), sporazumno,
12. Marija Šorgo (delavka), sporazumno,
13. Zora Kravčič (delavka), sporazumno,
14. Marija Brajnik (delavka), sporazumno,
15. Maks Premru (uslužbenec), upokojen,
16. Graciela Dončič (delavka), sporazumno,
17. Marija Furlan (uslužbenka), sporazumno.

RAZREŠENI V MAJU 1961:

1. Silvo Kerin (delavec), samovoljno,
2. Eufenija Kerin (delavka), samovoljno,
3. Marija Juriševič (delavka), sporaz.,
4. Matija Pomeljnikov (ribič), sporaz.,
5. Florjana Kariš (snažilka), sporazumno,
6. Karlina Bonin (delavka), samovoljno,
7. Albin Kaligarič (delavec), samovoljno,
8. Gvido Ražman (delavec), sporazumno,
9. Emilija Kocjančič (delavka), sporaz.,
10. Virgilij Šavron (delavec), sporazumno,
11. Jože Borovničar (ribič), samovoljno
ostal doma,
12. Marija Vrtovec (delavka), sporazumno,
13. Antonija Tul (delavka), sporazumno,
14. Milka Švagelj (delavka), sporazumno,
15. Marija Mahne (delavka), sporazumno,
16. Ivan Bujačič (ribič), sporazumno,
17. Marija Hrvatina (delavka), sporazumno,
18. Bruno Božič (delavec), sporazumno,
19. Josip Sirotič (delavec), sporazumno,
20. Francka Kleva (delavka), sporazumno,
21. Ivana Pavlič (delavka), sporazumno,
22. Emil Grego (delavec), sporazumno,
23. Angela Ratej (uslužbenka), sporaz.

POROČILI SO SE V APRILU IN MAJU:

1. Aldo Gruden, ribič — Veronika Gržina, delavka (april),
2. Anton Remškar, delavec — Olga Kovše, delavka (april),
3. Ivan Božič, delavec — Anica Mirnik, gospodinja (april),
4. Božo Lugovič, mehanik — Miranda Baruca, delavka (april),

5. Jože Borovničar, ribič — Darinka Bubič, delavka (maj),

6. Ljuban Bera, kovinostrugar — Anica Jagodnik, uslužbenka (maj),

7. Giovanni Valenta, delavec — Rina Kleva, delavka (maj).

Čestitamo!

Urednikova beseda

V našem glasu smo že večkrat povabili cenjene bralece, da bi s svojimi dopisi prispevali k čim pestrejši in zanimivejši vsebini našega glasila, vendar vsi dosedanji pozivi niso rodili zadovoljivega uspeha. Zaradi tega se danes ponovno obračam na vse člane kolektiva, ki jim je pri srcu to, da bo »Naš glas« res naš glas, torej, da bodo v njem in iz njega govorili vsi člani našega kolektiva, da se bi pričeli oglašati.

Dobrodošel nam je vsak dopis, s posebnim veseljem pa sprejmemo tistega, ki ga napiše delavec-proizvajalec in naše stremljenje je, da bi tudi v tovarniškem listu razpravljali o vseh vprašanih pestrega gospodarsko-političnega življenja v kombinatu.

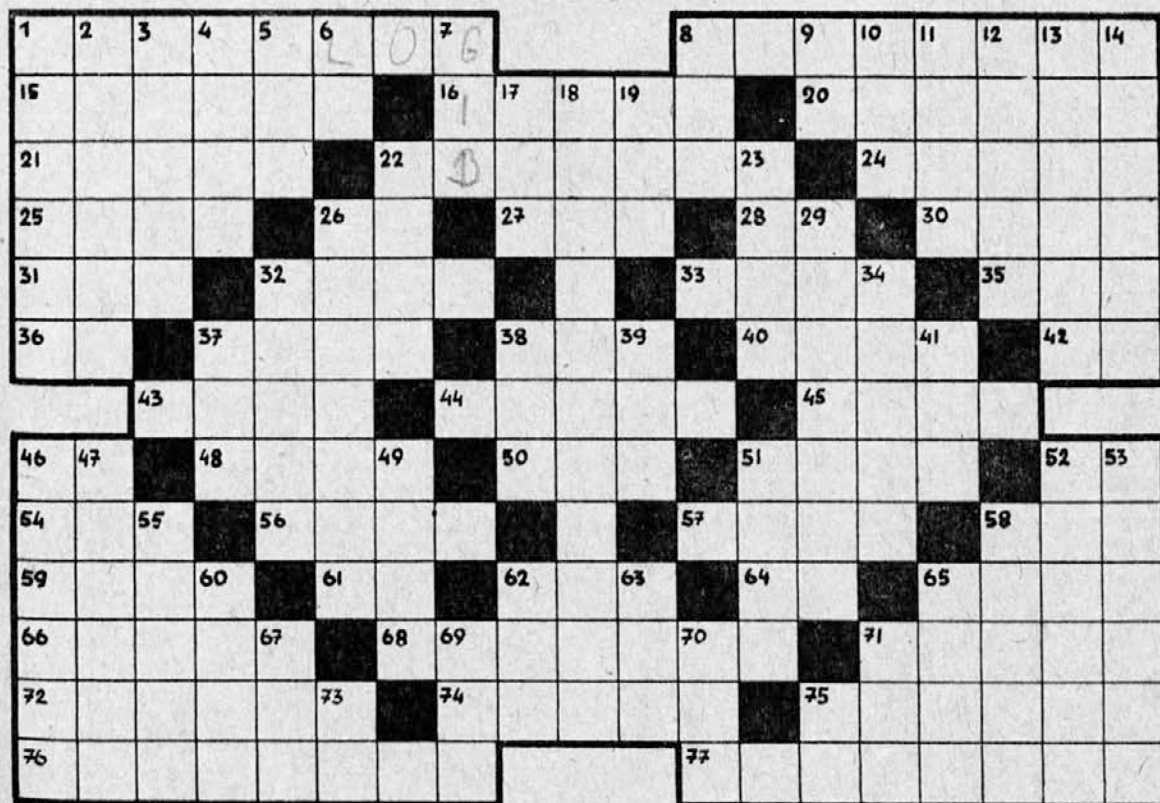
Po naših ocenah je slaba stran glasila ta, da je krog dopisnikov preozek in morajo zato dajati mnogo več od sebe tisti, ki so uredniku bolj pri roki, kar pa ni prav in kar skušamo vsekakor odpraviti. Z veseljem pa sprejmemo

kakršnokoli pripombo, nasvet pa tudi dobronamerno kritiko, ki bo pripomogla k izboljšanju našega glasila.

Tovariši, nikogar naj ne moti, da ni sposoben za pisanje, da s slovnico ni na čistem, ali kakršnakoli druga bojazen, da ne bi prijel za pero in napisal to, kar meni, da bi bilo dobro, če bi bilo objavljeno. V uredništvu bomo že vse uredili, da bo vsak dopis dobil svoje pravo mesto in pravo obliko, če pa kdo želi, da njegovega imena ne bi objavili, mu tudi to zajamčimo.

Dobrodošli so nam tudi prispevki s tematiko iz naše revolucije, o čemer bi nam bivši borci lahko veliko napisali. Prepričani smo, da ima marsikdo tudi dar za pesnikovanje in zakaj ne bi tudi v Našem glasu objavili kako pesmico domačega avtorja. Kot vidite, je v »Našem glasu« prostora za marsikaj, kar poznaš tudi Ti, dragi bralec, zato pričakujemo v bodoče tudi Tvojega sodelovanja.

Nagrada križanka

Vodoravno: 1. zvezdar, napovedovalec prihodnosti po položaju zvezd, 8. grad, umetnostno središče, 15. blazneti, divjati, 16. redek, ki ga je treba iskati, 20. kanal, umetna zveza dveh voda, 21. surovina za zdravila, 22. vodstva, nadrejenosti, 24. prijeten vonj, 25. tuje žensko ime, 26. močna igralna karta, 27. glej 46. vodoravno (mn.), 28. kratica za konjsko silo, 30. pijan, 31. srbsko moško ime, 32. plemiški naslov, 33. riževo žganje, 35. hoditi, 36. soglasnik in samoglasnik, 37. veliko jezero v Sovjetski zvezi, 38. oče, 40. ime našega obrata, 42. veznik, 43. posoda jajčaste oblike, 44. čistoča, 45. nevestino premoženje, 46. pripovedna pesnitev, 48. amoniakova organska spojina, 50. oddelek rimske legije, 51. del klase, 52. kratica komunistične partije, 54. tatvina z uporabo sile, 56. zatočišče, 57. vojaška enota, 58. neumen, 59. kopno sredi morja, 61. glej 26. vodoravno, 62. kratica zavoda za socialno zavarovanje, 64. primorska besedica, 65. svečan, prazničen, 66. grška boginja, 68. okrajšava, 71. odlično sredstvo za zdravljenje srbečega vnetja med prsti na nogah, 72. prebivalec našega mesta, 74. opisi, 75. stebni stolpci, vrste, 76. stotnika, 77. pripadnik slovanskega naroda.

Navpično: 1. moško ime, 2. reka na Gorenjskem, 3. čebelji samec (dvojina), 4. zelena drevesna žabica, 5. tuje žensko ime, 6. vprašalnica, 7. del gibanja, 8. pripadnik skupine Stanih Slovanov, 9. kratica na receptih, 10. italijanska »ura«, 11. srbohrvaško moško ime, 12. zemeljske utrdbe, 13. drobiti z lomljenjem, 14. mesto v Bački ob Donavi, 17. strasti, poželenja, 18. razredni sovražniki delavcev, 19. glej 61. vodoravno (mn.), 22. domača žival, 23. ribji jajčeci, 26. razčlenjevanje, 29. industrijska riba, 32. krmarjevo blago, 34. prodajna hišica, 37. ime filmske igralkke Gardnerjeve, 38. žensko ime, 39. turški velikaš, 41. prva oseba množine glagola biti, 46. pesnik

ljubezni, 47. rezultat potezanja, ukrep, 49. športni rekvizit, 51. glavno mesto evropske države (orig.), 52. domač kmečki praznik, 53. domača žival, 55. potopitev, 58. instinkt, 60. trebušna obolenja, 62. kratica prijateljske države, 63. kratica visokega upravnega organa, 65. nage, 67. čebelja tvorba, 69. kubanski minister za zunanje zadeve, 70. zvišana nota, 71. nerabljen, 73. predlog, 75. veznik.

Rešitve pošljite uredništvu do 15. julija 1961.

REŠITEV KRIŽANKE IZ PREJSNJE ŠTEVILKE

Vodoravno: 1. in 7. delovni kolektiv, 15. porok, 17. bakren, 19. vi, 21. med, 22. ore, 24. sram, 25. ta, 26. alt, 28. harmonikaš, 31. ZAR, 32. Borl, 34. restoran, 35. tara, 36. gotika, 38. Vič, 39. kos, 40. pogoni, 41. kis, 42. Pariz ali Paris, 44. Viba, 45. kot, 46. polip, 48. kritiki, 50. gos, 51. ti, 52. anali, 54. tona, 55. kalorije, 58. Oton, 59. Ika, 60. Bazovičani, 62. Ivo, 63. Vi, 64. pes, 65. nem, 66. nora, 68. IV, 69. Malta, 71. letati, 73. pasteta, 74. počeniti.

Navpično: 2. ep, 3. lom, 4. oreh, 5. vodarina, 6. NK, 8. Ob, 9. laskač, 10. ekran, 11. Kraš, 12. tem, 13. in, 14. švabi ali švabe, 16. prot, 18. taras, 20. ilo, 22. omsa, 23. enovid, 25. Tar, 27. trgovina, 29. reki, 30. Iris, 31. zasipati, 33. logika, 35. Torino, 37. Tobl, 39. Kala, 41. Kosovel, 42. Po, 43. aktivni, 45. kolon, 46. pijanec, 47. sinovi, 49. roki, 50. gaz, 51. tič, 53. lovi, 55. kaste, 56. Rim, 57. enote, 60. Belt, 61. Iran, 64. pas, 67. ati, 69. ma, 70. at, 71. lo, 72. IT.

Pravilno rešitev so nam poslali: Jože Bajt, Lili Grižonič, Zvezdan Bertok, Vera Poropat, Zvezda Rudl, Andrej Stres, Drago Klepač, Irma Birsa, Branko Zafred, Peter Jakomin in Boričič Alojzija.

Zreb je določil nagrado Andreju Stresu.

